

f 9,95/199 Bfr.

CD-i

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

Het harde leven
van een privé-
detective

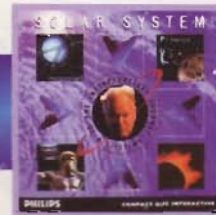
Het Zakmes
Op zoek naar Tim

UEFA Champions League
De Goden van de grasmat

Solar System
Cursus golfen op Mars

Tom Hanks is Forrest Gump

"That's all I have
to say about that"

Ontdek de TV van het Jaar '95/'96.

Let's make things better.

Het is duidelijk waarom een Europese jury van vakjournalisten de Philips 28 PW 9501 Widescreen Plus TV tot de "Europese TV van het Jaar '95/'96" hebben verkozen. Het scherpste en duidelijkste breedbeeld dat u ooit heeft gezien. Ontdek het zelf bij uw Philips dealer. Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn:

06-8406 (20 cent per minuut)

PHILIPS

MATCH LINE
Philipscdi.com

Gejaagd door de Wind

"het vervolg"

SCARLETT

**Ruim vijftien uur
drama en
romantiek**

Scarlett...het vervolg op de legendarische speelfilm Gejaagd door de Wind.

Scarlett O'Hara probeert haar leven weer op te bouwen. Haar grote liefde, Rhett Butler, wil echter van haar scheiden omdat hij zich geen raad weet met zijn gevoelens voor Scarlett. Zij draagt echter een geheim met zich mee...

Joanne Whalley-Kilmer en Timothy Dalton pakken in de megaproductie *Scarlett* de draad op waar *Gone with the Wind* eindigde. Dit betekent bijna zes uur genieten van het geluk en de tegenslagen van het beroemdste liefdespaar van het witte doek.

Nu op Video CD

REDACTIONEEL

Ik moet iets bekennen: ik ben geen echt spelletjesmens. Ik vind de meeste spellen fantastisch om naar te kijken maar de laatste keer dat ik mijzelf als Sol Cutter om vier uur 's nachts de zoveelste keer voor een onoplosbaar Burn:Cycle-probleem gesteld zag, dacht ik: hier moet ik mee ophouden. Op de een of andere manier wordt het altijd nachtwerk. Ik laat het recenseren dan ook met plezier over aan andere redacteuren en kijk geregeld mee over hun schouder. Wat spelreviews betreft, zitten wij namelijk op de eerste rij en zeker in de komende feestmaand komt er een berg spellen uit. Zo kreeg ik een testschijfje waarop alleen de woorden Lost Eden Testing Phase 1.07 stonden. Nietsvermoedend deed ik dit in de speler en wie schetst mijn verbazing toen dit een fantastisch vormgegeven spel bleek. Meestal klik ik als een wilde door de intro's en menu's heen als ik even een schijfje bekijk, maar nu was ik te verbouwereerd en liet de voorwereldlijk mooie intro uitlopen en begon te spelen. Ik was weer verkocht.

In dit nummer hebben wij previews van een flink aantal andere spellen. Van Monty Python's Invasion from the Planet Skyron kan nauwelijks gezegd worden dat het een spel is, hoewel er een aantal raadselachtige puzzels in verwerkt is. Nee, dat is simpelweg genieten van de uitvinders van de absurdistische humor.

En daar mag je me om vier uur 's nachts voor wakker maken.

SF

INHOUD

INTERACTIEVE ENCYCLOPEDIA

Daar is-tie dan: de Philips Media Interactieve encyclopedie. Ruim 120.000 artikelen, 3000 illustraties, twee uur muziek, meer dan een half uur film, exclusieve interviews, driedimensionale animaties en ruim 60 documentaires. Wat wilde u ook al weer weten? Alle antwoorden vanaf

Pagina 12

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-5360160 Telefax: 023-5359627.

REDACTIE EN MEDEWERKERS: Sybrand Frietema de Vries (Hoofdredactie), Foeke Collet (Eindredactie), Boudewijn Büch, Rom Helweg, Wouter Hendrikse, Joost Hölscher, René Janssen, Lennie Pardoel, Klaas Smit, Rob Smit, Hans Stavleu, Rein van Willigen. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Rob Koetsier, Margo Witte, Joachim Mahn, Jan Willem Bijl. **SECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Elfers. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaar-abonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480, Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress. CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf BV Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op andere wijze worden overgenomen.

WHO SHOT JOHNNY ROCK?

'Her name was Red and her boyfriend was dead'. Ze komt naar jou toe omdat jij de enige bent die de gruwelijke moord kan oplossen. Een eenzame privé-detective

in een stad vol gangsters, waarin overleven zo goed als onmogelijk is, dus ga niet naar

Pagina 15

FORBIDDEN CITY

Breng een bezoek aan de voormalige Verboden Stad van China, waar intrigerende kunstvoorwerpen je een blik gunnen in ruim 5000

jaar Chinese cultuur. Een interactieve documentaire over de architectuur, de kunstschatten en de keizerlijke dynastieën van een eeuwenoude beschaving. Neem een retourtje Beijing op

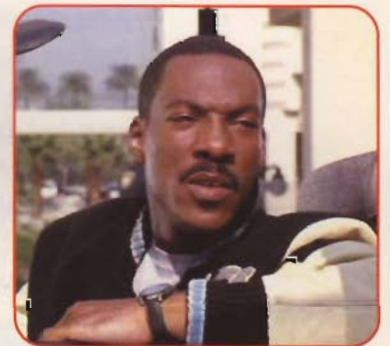
Pagina 44

MONTY PYTHON

Invasion from the Planet Skyron is de maffe titel van dit knotsgekke spel. John Cleese en zijn maatjes zwabberen door de absurde werelden van Terry Gilliam en maken overal brokken. Het meest inconsequente spel ooit, en wat je nou precies moet doen blijft volstrekt onduidelijk. For something completely different meteen naar

Pagina 20

KUIFJE

De blond bekuifde reporter en zijn onafscheidelijke hondje Bobby wagen de stap van stripboek naar Video CD, en gaan op zoek naar het geheim achter De Krab met de Gulden Scharen. Ze maken voor het eerst kennis met de uitgebreide woordenschat van kapitein Haddock en natuurlijk met het nodige boeventuig op

Pagina 40

FILMS

Ook deze maand kunt u weer achterover zakken voor een gloednieuwe lading topfilms op Video CD. Met onder andere *Forrest Gump*, *Clear and Present Danger*, *El Cid*, *Wicked City* en de nummers drie van *Beverly Hills Cop* en *The Naked Gun*, is er keus genoeg. Krachtvoer voor manga-fans, science fiction-verslaafden, tranen-experts en humor-fanaten op

Pagina 50

- **BRIEVEN** Pagina 6 • **NIEUWS** Pagina 8 • **INTERACTIEVE ENCYCLOPEDIË** Pagina 12 • **WHO SHOT JOHNNY ROCK** Pagina 15 • **RISE OF THE ROBOTS** Pagina 18 • **MONTY PYTHON** Pagina 20 • **FAMILY GAMES** Pagina 22
- **CLUEDO II** Pagina 24 • **CHAMPIONS LEAGUE** Pagina 27 • **TIPS & TRUCS** Pagina 28 • **SOLAR SYSTEM** Pagina 32
- **KINDERSPEL** Pagina 34 • **VICTOR BERGE** Pagina 38 • **KUIFJE** Pagina 40 • **SERVICE** Pagina 43
- **FORBIDDEN CITY** Pagina 44 • **KLASSIEK** Pagina 48 • **FILMS** Pagina 50 • **PROFESSIE** Pagina 62
- **BUCH** Pagina 66

Brieven

Encoding

Eerst wil ik u feliciteren met uw blad. Ik ben een filmfiefhebber en regelmatig schaf ik Video CD's aan. Van groot belang vind ik dan dat de beeldkwalitatief van die films goed moet zijn. Zoals u zelf ook wel weet, laat die kwaliteit bij sommige Video CD's te wensen over. Daarom vond ik het een goed idee dat u bij de filmbesprekingen de kwaliteit van de encoding vermeldt. Ik heb echter gemerkt dat u in de laatste twee nummers die encoding niet meer doet. Zou het toch niet mogelijk zijn om de encodingskwaliteit weer in te voeren. Voor iedereen zou dit een grote hulp zijn bij het scheiden van het kaf van het koren.

Sven Schouwaerts, Edegem

Blokjes?

Als filmfiefhebber komt u de laatste tijd zonder twijfel goed aan uw trekken. Vooral de topfilms komen steeds vaker - en sneller - uit op Video CD, en de breinen op de achtergrond weten intussen heel goed hoe ze het een en ander moeten aanpakken. Het grote voordeel hiervan is - en hier komen we bij de encodingskwaliteit - dat het overgrote deel van de films dat uitkomt prima geëncodeerd is. Wederom een teken dat CD-i en Video CD volwassen zijn geworden! Natuurlijk zijn nog niet alle moeilijkheden overwonnen (zie Brieven van vorige maand) en zijn er nog momenten dat het beeld een beetje 'blokkerig' is. Worden er echte missers gemaakt, dan zullen we zeker niet nalaten dit in de tekst te vermelden. Algemeen bekend is in ieder geval dat de discs die Philips

op de markt brengt van prima kwaliteit zijn. Er is op dit moment nog geen keurmerk voor de kwaliteit van CD-i's en Video CD's, maar hier wordt hard aan gewerkt. Veel kijkplezier!

CD-i huiswerk

In augustus 1994 heb ik een CD-i-speler gekocht. Ik weet onderhand redelijk veel over CD-i zelf, over de spellen en dergelijke, maar over de geschiedenis van CD-i weet ik nog vrij weinig.

Nu moet ik voor mijn schoolonderzoeken een verslag maken over een elektronisch apparaat. Mij leek de CD-i-speler en de CD-i's een leuk onderwerp. Ik doe een technische opleiding, dus wordt er van mij verwacht dat ik kan vertellen hoe de CD-i-speler er van binnen uitziet, hoe hij de schijfjes leest en hoe de speler de informatie aan ons toont. Daarnaast wil ik graag weten wie de CD-i-speler heeft uitgevonden.

Kunt u mij antwoord geven of kunt u mij vertellen waar ik terecht kan om antwoorden te krijgen op mijn vragen?

Dave Simons, Vierlingsbeek

Het moge duidelijk zijn dat wij vinden dat je een prima onderwerp hebt gekozen voor je schoolonderzoek. Omdat CD-i zo'n jong medium is, is de hoeveelheid literatuur hierover helaas nog vrij beperkt. Daar komt bij dat de ontwikkeling op dit gebied razendsnel gaat, en met CD-i, Video CD, Foto CD en de CD-i-speler zelf kun je beslist je hart ophalen. Op je vraag over de uitvinder van de CD-i-speler kunnen wij met gepaste, maar beslist chauvinistische trots melden dat het de knappe koppen van Philips waren die dit interactieve idee ten uitvoer brachten. Helaas kunnen wij je met het technische gedeelte (en daar gaat het jou om) niet verder helpen, maar een paar telefoontjes richting Eindhoven helpen je beslist een heel stuk verder. De beste start lijkt ons de Philips Consumentenlijn: 06-8406. Veel succes met je huiswerk, en neem tussendoor even de tijd om te genieten van de leuke discs die er intussen verkrijgbaar zijn..

Brieven

Interactief verslaafd

Toen ik de eerste keer uw blad las, was ik aangenaam verast. Een aantrekkelijke lay-out, objectieve verslaggeving en iemand als Boudewijn Büch garanderen een succes. The Rolling Stones Live at the Max, Peter Gabriel's XPlora en The 7th Guest zijn volgens mij de beste titels. Vooral XPlora is een must, het beste voorbeeld van wat men bedoeld met interactief werken, men hoeft geen fan van Peter Gabriel te zijn om hieraan verslaafd te raken.

Omdat ik nogal een fanatiek muziek-, kunst- en film liefhebber ben, liggen er een paar vragen op mijn tong. Ik zag op een Franse zender de presentatie van een CD-ROM die alle kunstschaten van het Louvre bevat. Is men van plan dit naar CD-i te converteren? Zal men ook concerten van artiesten als Peter Gabriel, Bruce Springsteen en Queen op CD-i plaatsen? Geniet men in de toekomst ook van series of films als Pulp Fiction, Reservoir Dogs, Interview with the Vampire, Twin Peaks en nog vele andere die ik nu vergeet te melden?

Gregory Dewaegheneire, Zwevegem

Bedankt voor je complimenten, als jij tevreden bent zijn wij het ook. We kunnen ons ook aansluiten bij jouw keuzes voor de beste CD-i-titels. In het nieuws van deze maand kun je lezen welke CD-i titels dit jaar in de prijzen vielen. Als de schatten van het Louvre op CD-i te bewonderen zijn hoor je het natuurlijk van ons, en tot die tijd zul je beslist genieten van de Chinese kunstschaten op de CD-i Forbidden City (zie pagina 45). Als echte Quentin Tarantino-fans en David Lynch-freaks wachten ook wij met smart op de films die je in je brief aanhaalt, en hetzelfde geldt voor live concerten op Video CD. Als ze komen zetten we ze volop in de schijnwerpers!

De redactie ontvangt veel lezersbrieven. Daar zijn we blij mee. Door die hoeveelheid is het helaas niet mogelijk alle brieven te publiceren. Onze games-redactie probeert aan de hand van vragen en tips antwoorden te geven op veelgestelde vragen. Vragen of opmerkingen over de abonnementen kunnen gesteld worden aan de abonnementenregistratie; adres en telefoonnummer zijn voorin het blad te vinden. De redactie behoudt zich het recht voor brieven te selecteren en te redigeren. Blijf schrijven!

NIEUWS

Alle Awards op een rijtje

We mogen CD-i intussen zonder overdrijven een volwassen medium noemen. En bij een erkend medium horen 'plichtplegingen' als feestjes, galadiners en prijzen in ontvangst nemen. Het is een zwaar leven, maar het is niet anders. De afgelopen maand nam de redactie dan ook een kijkje in Utrecht en Frankfurt, waar respectievelijk de Nationale CD-i Awards en de Internationale Emma Awards werden uitgereikt.

Foeke Collet

Wij hesen ons derhalve met enige moeite in de verplichte smoking en galajurk, en begaven ons ondanks de nodige glazen champagne een beetje onwennig tussen de nationale en internationale jetset. Met de steeds rijker vloeiende bubbeltjes steeg echter ook het zelfvertrouwen, en binnen de korste keren liepen we rond alsof we dagelijks niet anders deden. Het nadeel van deze taktiek is wel dat het de volgende dag vrij ingewikkeld is om je te herinneren wie er nu eigenlijk gewonnen heeft. Maar wat we er nog van weten willen we u natuurlijk niet onthouden.

Nationale CD-i Awards

Bij het CD-i Festival in Utrecht, dit jaar voor het eerst gekoppeld aan het Nederlands Filmfestival, waren er 8 nationale CD-i Awards te vergeven. In de categorie Best Design, Look and Feel streek de 2 Unlimited CD-i *Beyond Limits* met de eer, terwijl de disc tevens een gouden CD-i verdiende met 10.000 verkochte exemplaren in de Benelux. Ook de live aanwezige Tatjana kreeg een gouden CD-i voor haar *Secrets of*

Tatjana, terwijl er van *Alien Gate* wereldwijd in totaal maar liefst 25.000 stuks over de toonbank gingen. Hiermee is dit schietspel de best verkochte Nederlandse CD-i.

Voor Best Interactive Design ging de hoofdprijs naar het vorige maand in CD-i Magazine besproken *Body Contour*, terwijl de hoofdprijs in de categorie Best Engineering werd weggekaapt door het platformspel *The Apprentice*. Andere winnaars die van presentatrice Astrid Joosten een breekbaar kleinood kregen, waren de producenten van *Materialen*

NIEUWS

Nominaties en winnaars CD-i Awards 1995

POI/POS

- Voyage through the unique world of Unisource (Madocke)
- Products of McDonnell Douglas (Masterdoc)
 - Gewetensvragen (Harlon)

Trainingen

- Zorg voor Houding en Beweging (CIBB)
- Politiebevoegdheden in het opsporingsonderzoek. Dwangmiddelen op straat (Circon Nova)

Reference & Education

- Materialen Interactief (CIBB)
- Voyage through the unique world of Unisource (Madocke)
- Politiebevoegdheden in het opsporingsonderzoek. Dwangmiddelen op straat (Circon Nova)

Best Engineering

- Lingo (SPC Vision)
- The Apprentice (SPC Vision)
- Invasion from the planet Skyron (Daedalus)

Best Interactive Design

- Body Contour (SPC Vision)
- Zoo... Eenvoudig (Smile)

Best Design, Look and Feel

- Beyond Limits (Eagle Vision)
- The Apprentice (SPC Vision)
- Invasion from the planet Skyron (Daedalus)

Beste Consumententitel

- The Apprentice (SPC Vision)

Publieksaward [gekozen door lezers Gold Club Magazine]

- Lingo (SPC Vision)

Gouden CD-i

- Alien Gate (25.000 stuks)
- Beyond Limits (10.000 stuks)
- Secrets of Tatjana (10.000 stuks)

Interactief (zie Professioneel van deze maand), Products of McDonnell Douglas en Politiebevoegdheden in het opsporingsonderzoek.

De twee meest felbegeerde Awards werden uitgereikt tijdens het gedeeltelijk op televisie uitgezonden Philips Filmgala. De jury koos als beste consumententitel ('Overall Consumer Title', zoals alles tegenwoordig in het Engels moet), voor *Tim & Beer bij de Film*, terwijl de lezers van Gold Club Magazine de publieksprijs toekenden aan *Lingo*. Vanzelfsprekend had de jury tevens vele mooie woorden

over voor de andere genomineerde CD-i-titels, en was de conclusie dat het niveau van de CD-i's elk jaar weer stijgt. Een conclusie waar wij ons zeker in kunnen vinden.

Internationale Emma Awards

Na het nationale uitstapje richting Utrecht kreeg de redactie de prijsuitreikingen-smaak zo te pakken dat unaniem werd besloten er meteen maar een internationale trip aan vast te plakken. Tijdens de Buchmesse in Frankfurt werden namelijk volop Emma Awards (European Multi Media Awards) uitge-

NIEUWS

reikt, en tussen al het CD-ROM-geweld waren ook de nodige Nederlandse CD-i's genomineerd. En een 'heel klein beetje' chauvinistisch zijn we natuurlijk wel. De vijf uur durende autoreis werd meteen beloond. De eerste de beste Emma in de categorie Business Interpersonal Skills ging naar *Centurion* van de Nederlandse producent Master Communications. Ook Philips gaf een overduidelijk visitekaartje af. Het spel *Chaos Control* viel weliswaar niet in de prijzen maar dwong wel twee nominaties af, terwijl ook de in samenwerking met China tot stand gekomen CD-i *Forbidden City* (in dit nummer besproken) werd genomineerd. Met het werkelijk volop multi-mediale schijfje *Doors and Windows* van The Cranberries (Boudwijn Büch vertelt u hierover meer) werd wel een felbegeerde Emma in de

ontij uit m'n bed halen. Maar het gaat natuurlijk in de eerste plaats om de CD-i's die verschijnen en wat u ervan vindt. Gelukkig hebben we weer heel veel moois gezien, en we blijven u, zoals u van ons gewend bent, op de hoogte houden van de nieuwe CD-i-titels. En komt er weer zo'n prijzengala voorbij, dan ben ik van de partij en hoort u het van mij.

wacht geslept. Het Hollandse SPC Vision kon de nationale prijzenregen voor *The Apprentice*, niet doorzetten met een Emma, maar kreeg met een nominatie in ieder geval internationale waardering. Prijzen winnen is leuk, daar is iedereen het natuurlijk over eens. En voor de bijbehorende 27-gangen diners en flitsende gala-festijnen, kun je mij persoonlijk te nacht en

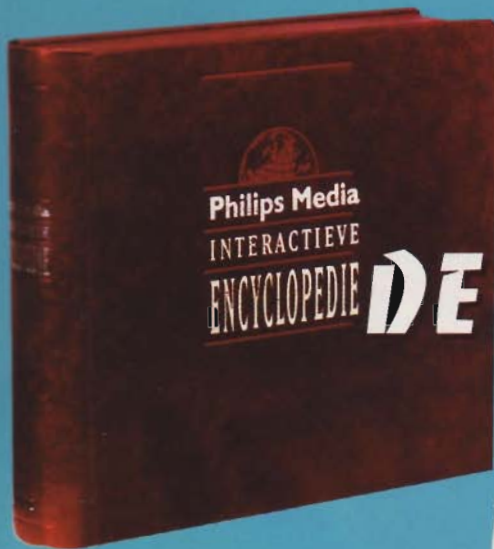

De Nationale Tetris Kampioenschappen

Tetris-kanjers kunnen van 10 tot en met 12 november tegen elkaar in het strijdperk treden bij een heus Tetris-tournoi, dat de CD-i Speciaalzaak Smart Disc organiseert ter ere van haar éénjarig bestaan. Iedereer deelnemer krijgt drie kansen om een zo hoog mogelijke score neer te zetten, en één van de drie hoofdprijzen (een flink aantal CD-i-titels naar keuze) in de wacht te slepen. Tevens is er een prijsvraag, waarbij een karaoke-set gewonnen kan worden. Voor meer informatie: Smart Disc, Prins Willemstraat 22A, Scheveningen, 070-3506858.

(ingezonden mededeling)

GOLD CLUB PAGINA

De grootste multimedia encyclopedie ter wereld
op één CD-i

DE PHILIPS MEDIA INTERACTIEVE ENCYCLOPEDIA*

*In België uitgebracht onder de naam Standaard Interactieve Encyclopedie

SPECIALE AANBIEDING VOOR GOLD CLUB LEDEN

Speciaal voor de Gold Club leden heeft Philips Media een speciale demodisc van de Interactieve Encyclopedie laten maken die alle Gold Club leden wordt toegestuurd. Bij die demodisc zit een waardecheque van maar liefst f 100,- op de aanschaf van de Philips Media Interactieve Encyclopedie. Dit is een eenmalige aanbieding, let daarom de komende weken extra op de brievenbus.

WAT IS DE PHILIPS MEDIA INTERACTIEVE ENCYCLOPEDIA?

Op 15 november verschijnt de Philips Media Interactieve Encyclopedie, zonder twijfel de grootste multimedia encyclopedie ter wereld. Geheel Nederlandstalig en ook geheel gericht op het Nederlandse taalgebied. Een standaardwerk als encyclopedie met meer dan 120.000 onderwerpen en een compleet woordenboek met ruim 40.000 zoekplaatsen. De encyclopedie is zowel alfabetisch te benaderen als interactief via interessegebieden als geschiedenis, sport, geografie, cultuur en entertainment.

De encyclopedie bevat onder andere

- meer dan 120.000 trefwoorden
- ruim 1,8 miljoen hyperlinks
- een volledig Nederlandstalig woordenboek
- 30 minuten videoclips en filmfragmenten
- ruim twee uur muziek, van klassiek tot funk
- meer dan 3300 foto's en afbeeldingen

De CD-i wordt geleverd in luxe verpakking met een uitgebreide handleiding.

Nieuwe Gold Club leden krijgen bij het welkomstpakket
een speciale CD-i plus een éénmalige waardecheque

van f 100,-

op de Philips Media Interactieve Encyclopedie.

Let op de brief die binnenkort in de bus ligt!

PHILIPS

Philipscdi.com

Nederland, het cen

Een encyclopedie op schijf kennen we al met Compton's Interactive Encyclopedia.

Geschreven informatie aangevuld met gesproken woord, foto's en bewegende

beelden. Een wereldwijd privé-journaal van de middeleeuwen tot nu. Vooral de

bewegende beelden waren fascinerend. Het gesproken woord kon velen minder

boeien; steevast sprak de commentator Engels. Kon dit

nu niet gewoon in het Nederlands?

Klaas Smit

Philips Media Interactieve Encyclopedie bewijst dat het ook in het Nederlands kan. Alles aan deze schijf is Nederlands, zeker het gesproken woord. Nederland en België zijn bij het maken van deze disc het uitgangspunt geweest. Beide landen zijn in alle opzichten ruim vertegenwoordigd. Op de reeds in omloop zijnde encyclopedieën waren ze de bekende spelden in de hooiberg; één regel en één foto, dat was 't dan.

Eindelijk kunnen we nu te kust en te keur informatie opvragen over onze eigen geschiedenis, aangevuld met informatie uit de rest van de wereld. Nederland en België zijn het centrum van de wereld.

Negen categorieën

Wie de indeling van deze encyclopedie ziet, moet denken aan die van de disc *Dit was 1994*. Ook hier bestaat het beginscherm uit negen vakken die ieder een categorie vertegenwoordigen. De vormgeving van deze disc is echter mooier, en de beelden in de vakken veranderen voortdurend wanneer je niets doet.

Er zijn aparte knoppen voor Geschiedenis, Wereld vanaf 1945, Wetenschap en Techniek, Entertainment, A t/m Z, Cultuur, Aarde en Natuur, Reizen en Geografie en Sport en vrije tijd. Achter deze knoppen gaan de wereldse gebeurtenissen schuil.

A t/m Z

Het uitgangspunt is de categorie A t/m Z. Deze categorie vertoont de meeste overeenkomsten met de encyclopedie in boekvorm. Je kunt zoeken op letters en woorden. Je bent niet gebonden aan de alfabetische volgorde en je hoeft geen ander boekdeel

ter hand te nemen wanneer je na de 'D' over wilt stappen op de 'T'. Telkens volgt er tekstuele uitleg, in het Nederlands natuurlijk, die je op je gemak kunt doorlezen. Wanneer je met de cursor over de tekst beweegt, lichten er woorden rood op. Door op zo'n woord te klikken, krijg je uitleg over de betreffende term of wordt er informatie gegeven. Dit is een geweldige manier om associatief en dus geheel willekeurig allerlei kennis op te doen. Ook kun je bij deze grasduin-methode boven de tekst symbooltjes tegenkomen. Door er op te klikken zie je dan een foto, hoor je een geluidsfragment of kun je een filmfragment bekijken.

Houd je hier niet van en loop je liever de categorieën stuk voor stuk door, dan kan dat natuurlijk ook. Ga terug naar het beginscherm, iets dat te allen tijde kan, en roep op die manier de informatie op. Alles wat je geheel willekeurig in de A t/m Z categorie bent tegengekomen, krijg je uiteindelijk ook te zien wanneer je de disc categorie voor categorie bekijkt. Uitstekend programmeerwerk, waar de gebruiker van de disc veel plezier van heeft.

heeft.

Wereld vanaf 1945

Laten we er eens één categorie uitlichten: de wereld na 1945. Onze recente geschiedenis is opgedeeld in zes rubrieken, die keurig, links op het scherm onder elkaar staan: Leiders en Politici, Koningshuizen, Kroniek vanaf 1945, Watersnood '53, Val van de muur en Golfoorlog. Wanneer je een rubriek aanklikt verschijnt rechts de gedetailleerde inhoud ervan.

rum van de wereld

Philips Media Interactieve Encyclopedie

Filmpje

Wil je, net als ik, eerst weten bij welke onderwerpen filmpjes zijn gevoegd, ga dan naar de linker bovenhoek van het scherm. Daar vind je een wereldbol of - in een minischerm - bewegende beelden. Klik erop en het eerste filmpje begint. Je kunt op deze manier alle filmpjes uit de betreffende categorie afspelen. Aan het eind van ieder filmpje verschijnt automatisch een menubalk - die je zelf ook elk moment kunt oproepen - met daarop een pijl om naar het volgende te gaan.

Tekst

Ook kun je op elk gewenst moment tekstuele uitleg krijgen. Door de oplichtende woorden (hyperlinks) aan te klikken, kun je weer kris kras door de encyclopedie wandelen. De disc bevat maar liefst 1,5 miljoen hyperlinks, zodat de 120.000 onderwerpen die erop verborgen staan, in een fractie van een seconde te benaderen zijn.

Uren plezier

Zoals het een encyclopedie betaamt gaat het vooral om de informatie, maar deze CD-i biedt meer. Ik heb me zonder moeite ruim twee uur met deze encyclopedie kunnen vermaken met lekker

switchen tussen filmpjes met gesproken commentaar, fotocollages van onder andere Amsterdam, het woordenboek, etc. En nog heb ik lang niet alles diepgaand kunnen bekijken. Er zit zoveel informatie op deze disc, daar kun je je weken mee vermaken. Daarnaast blijkt uit alles dat er zeer veel tijd is gaan zitten in het maken van de disc en er zeer veel aandacht is besteed aan de vormgeving en

het bedieningsgemak. Dat blijkt onder andere uit complete stambomen van het Nederlands en Belgisch koningshuis. Als achtergrond zijn de nationale vlaggen gebruikt.

Wanneer je de schijf bekijkt en je probeert je voor te stellen wat voor schema de makers in elkaar hebben gezet om alle informatie op de juiste plek te krijgen, dan heb je daar zeker een paar Billboards voor nodig. Het aantal verbindingen en linken dat er in zit is enorm.

Boek of CD-i?

De vraag die altijd nog wordt gesteld, is of een schijf de 24 boekdelen kan vervangen? Ik denk dat die vraag niet helernaal eerlijk is. In boeken kun je vreselijk veel tekst kwijt en dus uitgebreide analyses van elk onderwerp geven. Hoewel, ook in de 24 delen staat meestal slechts summier iets verteld over een veldheer, Romeinse keizer of een vorst van deze tijd. De vergelijking tussen boek en CD-i gaat simpelweg niet op omdat het

PREVIEWS

twee totaal verschillende media betreft. Duidelijk is wel dat de bewegende beelden en het gesproken woord van de CD-i essentiële informatie toevoegen. Zoals de oude Chinezen immers al wisten; één beeld vertelt misschien wel meer dan 10 pagina's geschreven tekst.

Een encyclopedie in boekvorm of een encyclopedie op CD-i zijn twee totaal verschillende encyclopedieën; de één hoeft de ander niet te vervangen. Ze kunnen gewoon naast elkaar worden gebruikt.

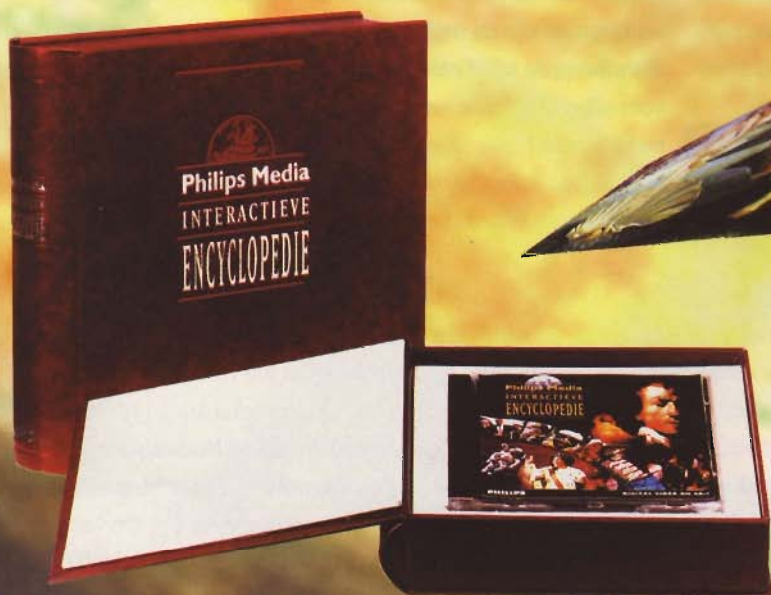
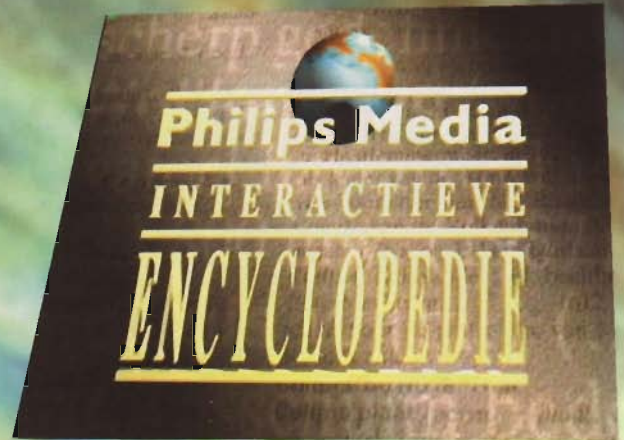
Toch een vergelijking?

Wanneer je de CD-i en de boeken dan toch met elkaar vergelijkt, omdat ze nu eenmaal beide in de winkel te koop zijn, dan wint de CD-i het wat betreft het aantal keren dat je 'm raadpleegt. Naast informatief is de CD-i gewoon veel leuker en bovendien makkelijker in het gebruik. Je hoeft niet steeds een nieuw deel uit de kast te pakken. Je klikt slechts op het woord dat je zoekt en de informatie verschijnt op je scherm.

Alles op een rij

De encyclopedie bevat meer dan 3300 illustraties, ruim 30 minuten film, 2 uur muziek, ruim 60 documentaires, driedimensionale animaties, gesproken bloemlezingen, conferences van bekende cabaretiers, interactieve geografische kaarten en exclusieve interviews.

Naast deze ongekennde mogelijkheden kun je als extraatje gebruik maken van de memo-functie. Favoriete onderwerpen kun je opslaan op een elektronisch memo-velletje vergelijkbaar met de favorite track selection bij een CD-speler. Wanneer je alles van je eigen keuze wilt zien, dan laat je de onderwerpen van je memo gewoon achter elkaar afspelen.

Philips Media
Interactieve
Encyclopedie
Nederlands
f 349,-
Introductie:
15 november
Philips Media

25¢

Who shot Johnny Rock?

The Dead Singer and a girl named Red

A PREVIEW BY
R. JANSSEN

Het regende zo hard dat de ratten in de goot niet tegen de stroom in konden zwemmen. Ik liep naar kantoor in de hoop in gezelschap van een bodempje whiskey wat achterstallige post te kunnen doornemen. Vaag schijnsel uit wachtkamer boorde deze gedachte meteen de zompige grond in: een klant. Je begrijpt het al, hier is sprake van een verlopen privé-detective, terug in het Amerika van de jaren '30, een periode waarin gangsters het leven in de grote steden beheersen. De tijd ook van de drooglegging, Al Capone, de Untouchables en machinegeweren in vioolkisten. Eén van de slachtoffers van al dat geweld is de populaire zanger Johnny Rock. Dit keer sta je niet als toeschouwer op het natte trottoir, jij bent die privé-detective in klassieke Philip Marlowe-stijl.

Je kent dat wel uit oude films: lange regenjas, knauwerig accent, bloedmooie secretaresse en een verteller die je op de hoogte houdt van de daden en gedachten van de detective. Bij de start van het spel word je benaderd door de vriendin van de vermoorde Johnny Rock. Zij blijft net als de private eye verder naamloos, maar haar bijnaam is Red. Dat kan alleen op haar rode jurk slaan, want ze is zo blond als het maar kan. Volgens Red zijn er vier verdachten, die zij aanduidt als de 'vier ziektes'. Ieder van de vier heeft dan ook de naam van een ziekte,

COMPLETE AND UNABRIDGED

namelijk Mumps (bof), Lockjaw (kaakkramp), Pox (waterpokken) en Measles (mazelen). Het blijkt dat Johnny een kluis had, en volgens Red bevat deze een aanwijzing over de identiteit van de moordenaar. Helaas weet ze de combinatie van de kluis niet, maar ieder van de vier verdachten is in het bezit van één getal van die combinatie. Het komt er dus op neer dat je vier lokaties moet bezoeken, om zo achter ieder getal te komen. Vervolgens moet je Johnny's zwaar bewaakte landhuis binnendringen en de safe zien te bereiken. De inhoud van de kluis leidt je dan uiteindelijk naar de moordenaar.

Peacekeeper-pistool

Dat is heel in het kort het verhaal, maar natuurlijk gaan er heel wat uurtjes voorbij voordat je de moordenaar kunt overdragen aan de politie. Who shot Johnny Rock is een full motion videospel dat veel weg heeft van Mad Dog McCree, en het is dan ook gemaakt door hetzelfde softwarehuis. Net als in Mad Dog beweeg je een cursor over het scherm, waarmee je op de uit alle hoeken en gaten opduikende gangsters kunt schieten. Alleen de omgeving is eigenlijk anders, want in plaats van het Wilde Westen heb je nu te maken met een stad vol gangsters. Bij de start van het spel kun je de besturingsmethode selecteren: afstandsbediening, trackball, het Peacekeeper-pistool of

iets anders (zoals een muis of gamepad). Het pistool heeft uiteraard verreweg onze voorkeur, al is de muis een redelijk alternatief om de cursor snel naar de juiste plek op het scherm te leiden.

Doktersrekening betalen

Na het kiezen van de besturing verschijnt het hoofdmenu, waarop onder andere de moeilijkheidsgraad kan worden ingesteld (makkelijk, medium of moeilijk). Welk niveau je kiest, bepaalt onder andere de hoeveelheid gangsters per scherm, hoe snel ze reageren en met hoeveel kogels je het spel start (250, 200 of 150). Daarnaast biedt dit menu een aantal opties, zoals het opslaan of laden van een spel, het

verder gaan met een onderbroken spel, het calibreren van het Peacekeeper-pistool of gewoon het starten van een nieuw spel. Als we voor dat laatste kiezen, begint de 'interactieve film', in het kantoor van de detective. Red zit aan je bureau en legt net uit wat ze van je wil. Op dat moment komt je secretaresse binnen, met een telegrambezorger. Plotseling trekt deze echter een pistool en schiet je neer. Als je vervolgens weer wakker wordt, staat er een dokter over je heen gebogen. Na het maken van enige sarcastische opmerkingen lapt hij je weer zodanig op dat je een nieuwe poging kunt wagen. Een leuke vondst is dat je het spel niet start met een bepaald aantal levens, maar met tweeduizend dollar. Iedere keer dat je geraakt wordt, kost je dat een deel van het geld (iemand moet tenslotte de doktersrekening betalen). Zodra je de dokter niet meer kunt betalen, laat hij je zonder medelijden doodbloeden.

Smartegeld

De volgende keer dat de boodschapper binnenkomt, ben je natuurlijk beter op je hoede. Toch valt niet altijd te voorspellen wanneer er iets gebeurt. De scènes zijn namelijk niet steeds exact gelijk en bovendien worden ze niet altijd in dezelfde volgorde afgespeeld. Op een gegeven moment komen er bijvoorbeeld twee mannen binnen,

beiden met een verdacht uitziend pakje. Eén van de twee zal het vuur op je openen, maar welke is steeds verschillend. Als je de verkeerde neerschiet, moet je smartegeld betalen aan de familie van de onschuldige. En je raadt het al, dat betekent dus minder geld om een eventuele doktersrekening te betalen.

Vier lokaties

Uiteraard speelt het spel zich niet uitsluitend af in je kantoor. Zoals gezegd zijn er vier verdachten, die ieder op hun eigen lokatie te vinden zijn: een biljartzaal, een magazijn, het casino en een garage. Ieder van die lokaties moet bezocht worden, je kunt zelf kiezen waar je begint. Soms krijg je echter een telefoontje of een andere aanwijzing.

Als je secretaresse je bijvoorbeeld zegt dat je met een potje biljarten wat extra geld kunt verdienen, kun je dat advies het beste opvolgen. De lokaties waar je naar toe kunt, staan op een soort kaart van de stad. Behalve die vier plaatsen zie je daar ook nog je kantoor, een wapenwinkel (waar je extra munitie kunt kopen als je al te gul bent omgesprongen met je kogels) en het landgoed van Johnny Rock. Die laatste lokatie kun je pas bezoeken als je de vier aanwijzingen hebt verzameld.

Gijzelaars

Na het kiezen van een lokatie begint de pret pas goed. De meeste lokaties bestaan uit meerdere schermen, die in willekeurige volgorde verschijnen. Als je bijvoorbeeld naar de garage gaat, moet je niet vreemd opkijken als de route via de bioscoop of een hotel leidt. Hoe dan ook, je wordt van alle kanten constant beschoten door gangsters. Soms zijn ze zelfs vermomd als onschuldige dametje met een kinderwagen, dus vertrouw niemand! Sommige gangsters staan ook gewoon weer op als je ze geraakt hebt, zodat je ze nog een keer moet neerschieten. Het is dus zaak om goed te blijven opletten, zeker ook omdat je moet voorkomen dat je onschuldige voorbijgangers neerschiet. Sommige gangsters hebben er een handje van om gijzelaars te gebruiken, die ze dan als een levend schild

is, terwijl een nummerplaat van een auto een duidelijke clue is voor de garage. Je moet dan dus nog een keer een bezoek brengen aan die lokatie, waar je uiteraard weer op de nodige tegenstand stuit. Na het uitschakelen van alle gangsters geeft Johnny's moordenaar zich uiteindelijk over, waarna hij (of zij) scheldend en tierend afgevoerd wordt door de inmiddels gewaarschuwde politie. Kies je de verkeerde lokatie (of bezoek je tijdens het verzamelen van de aanwijzingen een lokatie waar je al een keer geweest bent), dan word je onherroepelijk neergeschoten door alle aanwezige gangsters.

Conclusie

Who shot Johnny Rock lijkt qua opzet dan wel heel erg op Mad Dog McCree, persoonlijk vind ik Johnny Rock leuker. Waarschijnlijk komt dat door de grotere variatie in lokaties, en door het feit dat je ook nog een beetje moet puzzelen (al is het dan maar in heel beperkte mate) om een moord op te lossen. Een uitkomst is verder dat je je wapen niet steeds hoeft bij te laden, zoals de six-shooter in Mad Dog. Jammer is wel dat het spel vrij snel uit te spelen is, vooral als je regelmatig gebruik maakt van de save-optie. Omdat er drie speelniveaus zijn en in feite vier verschillende scenario's, is daar echter wel overheen te komen. Een ander minpuntje is dat de gangsters soms erg slecht

voor zich houden. Als je er in slaagt alle gangsters op een bepaalde lokatie uit te schakelen, bereik je de verdachte. Deze geeft je vervolgens een aanwijzing, in de vorm van een afbeelding van een voorwerp. Later moet je in Johnny's huis die vier voorwerpen opzoeken, waarna je een cijfer van de combinatie krijgt. Je moet de voorwerpen echter wel in de volgorde kiezen waarin je ze gevonden hebt, want anders werkt de combinatie niet.

Scheldend en tierend

In de kluis vind je vervolgens een voorwerp, dat aangeeft wie de moordenaar is. Een biljartbal betekent bijvoorbeeld dat Mumps (de eigenaar van de biljartzaal) de dader

te zien zijn, met name wanneer ze zich ergens in de schaduw verbergen. Voor de rest ziet het spel er echter prachtig uit en ook het geluid is prima in orde. De ratelende machinegeweren, oorverdovende explosies en uiteraard de gesproken teksten doen niet onder voor een echte speelfilm. Een B-film weliswaar, maar dat is juist de charme van het genre.

*Who shot
Johnny Rock?*

Engels
f 119,95 Bfr. 2199
Philips Media
eind november

De meeste categorieën spellen zijn goed vertegenwoordigd op CD-i, maar vechtspellen zijn altijd een beetje achtergebleven. Misschien vindt Philips dergelijke spellen te gewelddadig, of misschien is het gewoon toeval. Hoe dan ook, behalve *Mutant Rampage Body Slam* kan er eigenlijk weinig geknokt worden op CD-i. Daar komt binnenkort echter verandering in, dankzij *Rise of the Robots*.

René Janssen

Vechten met de grote gorilla

Rise of the Robots

Snerpende gitaarmuziek

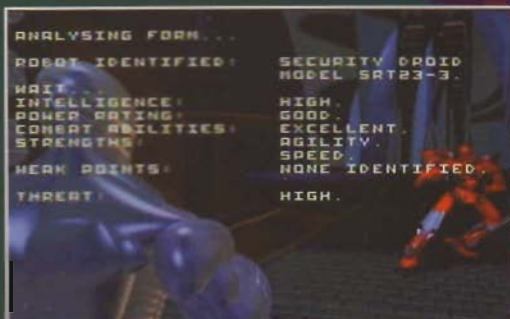
Meestal sla ik de intro van een spel meteen over door als een gek op de knoppen van de Touchpad te drukken. Ik wil namelijk meteen aan de gang en niet eerst de credits bekijken. Dat zou bij *Rise of the Robots* (hierna zullen we het ROTR noemen) echter zonde zijn. Dit spel is namelijk voorzien van een briljante intro, waarin te zien is hoe een ruimteschip over een futuristisch landschap vliegt. En dat allemaal onder begeleiding van snerpande gitaarmuziek van ex-Queen-gitarist Brian May.

Supervisor Droid

ROTR is een spel dat eerder op (onder andere) de PC en de Super Nintendo is verschenen, dus sommige lezers zullen het wellicht al kennen. Voor wie nog nooit van het spel gehoord

heeft, is hier nog even het achtergrondverhaal. In de toekomst ziet de wereld er een stuk anders uit dan nu. Technologie is het sleutelwoord en robots hebben alle werkzaamheden van de mens overgenomen. Electrocorp is de grootste robotfabrikant, en maakt zowel militaire als industriële droids. Het hoofdkantoor van dit bedrijf is gevestigd op de planeet Metropolis 4. Eén van de redenen van het succes van Electrocorp is de door hen ontwikkelde Supervisor Droid. Deze robot is eigenlijk zoiets als de manager van de toekomst, en ziet toe op de productie van nieuwe robots. De Supervisor raakt op een dag echter besmet met een virus, dat robots het idee geeft dat ze

superieur zijn aan de mens. Het virus verspreidt zich snel onder alle robots op Metropolis 4 en uiteindelijk komen ze in opstand tegen hun scheppers. Electrocorp stuurt daarom een Cyborg (half mens, half robot) naar Metropolis 4, in een poging te redden wat er te redden valt. Omdat de Cyborg geen echte robot is, is hij immuun voor het virus. Helaas weet de Supervisor dat ook, en dus stuurt deze een aantal robots op de Cyborg af om deze te vernietigen.

Opties instellen

Voordat je het spel kunt gaan spelen, kun je eerst een aantal opties instellen. De manier waarop dat gebeurt, ziet er al net zo schitterend uit als de intro. Je ziet de Cyborg achter een soort regelpaneel staan. Daarboven bevindt zich een scherm, waarop je de opties kunt zien. Iedere keer dat je een optie selecteert, beweegt de Cyborg zijn handen, zodat het net lijkt of hij echt iets staat in te voeren in de computer. Het eerste dat je kunt instellen is de moeilijkheidsgraad: makkelijk, medium of moeilijk. Vervolgens het aantal tijdseenheden per gevecht (20, 40, 60 of onbeperkt). De volgende optie is of je wel of geen filmpjes wilt zien tussen de gevechten door (sowieso alleen mogelijk als je een Digital Video Cartridge hebt). Die filmpjes zijn fantastisch om te zien, met vloeiend bewegende, gerenderde graphics. Het nadeel is alleen dat het even duurt om ze te laden, zodat het spel wat trager wordt. De eerste paar keer wil je die zeker zien, later wil je waarschijnlijk meteen door met spelen. Vervolgens kun je het aantal ronden per gevecht invoeren: 3, 5 of 7. De laatste optie is de zogenaamde screen shake, die je in of uit kunt schakelen. Als je dit ingeschakeld laat, schudt het scherm helemaal mee als een van de robots tegen de grond geslagen wordt.

Een of twee spelers

En dan is het tijd voor je eerste gevecht. Je kunt ROTR alleen of met z'n tweeën spelen. Bij de testversie die wij gespeeld hebben werkte dat laatste echter nog niet, want in een gevecht tussen twee spelers reageerde slechts één van de robots (zelfs als we zowel de afstandsbediening en de Gamepad gebruikten). Tijdens een two-player game kun je de Cyborg tegen een robot naar keuze laten vechten, maar niet tegen de Supervisor. Eventueel kun je ook twee Cyborgs tegen elkaar laten vechten. Als je alleen speelt, gebeurt dat tegen vijf computergestuurde droids, plus de Supervisor zelf. Je eerste gevecht is tegen de zwakste robot, de Loader Droid. Deze wordt meestal gebruikt als een soort magazijnhulpje, en is eigenlijk niet zo geschikt om te vechten. Het is echter een taaie tegenstander, die behoorlijke klappen kan uitdelen met z'n uitrekbare armen. Voordat het gevecht begint, krijg je eerst de nodige informatie over je komende tegenstander. Z'n soortnaam bijvoorbeeld, plus z'n intelligentie, kracht, gevechtsmogelijkheden, zwakke punten en de mate

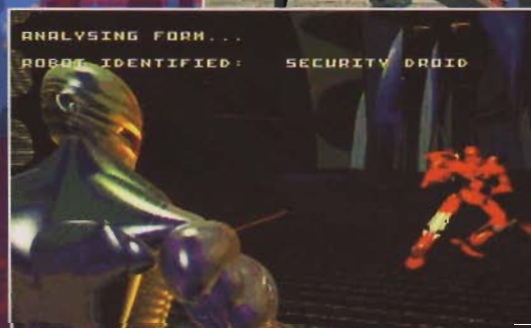
waarin hij een gevaar voor je oplevert. Bestudeer de informatie op dit scherm aandachtig, want het kan je goed van pas komen tijdens het gevecht!

Gorilla

De gevechten zelf worden van opzij gezien, waarbij het opvalt hoe mooi de robots en de achtergronden er uit zien. De Cyborg heeft een aantal bewegingen, zowel aanvallende (met de ene vuurknop) als verdedigende (met de tweede knop). Nadat je van de Loader gewonnen hebt, wacht de Builder Droid. Dit is een robot die veel weg heeft van een gorilla, niet alleen qua uiterlijk maar ook wat kracht betreft. Vervolgens neem je het op tegen de Crusher Droid, die uitgerust is met lange grijparmen. Uit de buurt blijven dus, en proberen over z'n armen heen te springen. Als je namelijk dichtbij hem weet te komen, blijkt dat z'n zwakke plek te zijn. De Exterminator Droid is uitgerust met vlijmscherpe klauwen en met hypermoderne software, die er voor zorgt dat de robot zich aanpast aan iedere tegenstander. De Sentry Droid is speciaal geprogrammeerd om zo onvoorspelbaar mogelijk te vechten. Mocht je ook deze tegenstander weten te verslaan, dan wacht de ultieme confrontatie met de Supervisor zelf. Deze vrouwelijk uitziende robot is in staat zichzelf tijdens het gevecht te transformeren in een andere vorm of in een van de andere robots, zodat je eigenlijk constant tegen een nieuwe tegenstander aan het vechten bent.

Conclusie

ROTR ziet er fantastisch uit en Brian May's muziek is van uitstekende kwaliteit. De speelbaarheid is een klein minpuntje van ROTR. Dat is trouwens niet nieuw, want de PC- en consoleversies hebben dat ook. Het aantal bewegingen is beperkt, maar het feit dat de computer-tegenstanders hierdoor soms wel bijna onoverwinnelijk lijken, is natuurlijk weer een uitdaging op zich.

Rise of
the
Robots

Eind november
verkrijgbaar
Philips Media

Invasion from the Planet Skylon

Als spellenrecensent leid je eigenlijk natuurlijk een fantastisch leventje. Je speelt de nieuwste spellen en daar krijg je nog voor betaald ook.

Toch zijn er van die dagen dat je denkt "waarom ik?".

René Janssen

Zo ook op die dag dat de hoofdredacteur van dit tijdschrift me vroeg of ik het nieuwe Monty Python-spel 'Invasion from the Planet Skylon' niet eens aan een kritisch onderzoek wilde onderwerpen. Nou, dat liet deze Python-fan zich natuurlijk geen twee keer vragen. Vol zelfvertrouwen ging ik achter de CD-i-speler zitten, want dat varkentje zou ik als ervaren spelfanaat wel even wassen. Een paar uur later was die zelfverzekerde houding volledig omgeslagen en restte slechts een brabbelend wrak. De reden? De volstrekte waanzin van dit Python-spel.

Is dit wel een spel?

Hoewel, ik weet nog steeds niet of het eigenlijk *wel* een spel is. Het scoren van punten lijkt bijvoorbeeld volstrekt bijzaak. Bovendien worden punten op het eerste gezicht volstrekt willekeurig toegekend of juist van je score afge-

trokken. Nou kwam dat misschien ook wel door het ontbreken van de handleiding, maar ik heb sterk het gevoel dat het niet zoveel zou hebben uitgemaakt als die er wel bij had gezeten. De bedoeling is in ieder geval dat je een groepje Python-karakters door allerlei in typische Terry Gilliam-stijl getekende omgevingen stuurt. In iedere scène kun je met je cursor op allerlei voorwerpen en personen klikken (zoals ramen, deuren, standbeelden, bomen, auto's, naakte vrouwen, varkens, Dennis Moore, de zwerfer die je vaak in de intro van Python-afleveringen ziet en ga zo maar door). Soms leidt dat tot het starten van een filmpje, of er gebeurt gewoon iets mafs, zoals een kat die ontploft, net als in de sketch. Ook zijn er diverse simpele spelletjes, waaronder een aantal Memory-klonen waarbij steeds twee dezelfde plaatjes of stukjes films bij elkaar moeten worden gezocht.

Iedere keer met een ander onderwerp, zoals het hilarische 'naughty bits' of 'how to recognize different parts of the body'. Ook is er zo'n schuifpuzzeltje, waarin de

stukjes van een verknipte foto zo moeten worden gemanipuleerd dat het origineel weer in ere wordt hersteld. Om de zoveel tijd wordt het spel onderbroken door een Monty Python-redame en kleine sketch. Gelukkig kan je daarna gewoon verder. Met al dat geklik en die spelletjes zijn soms punten te verdienen, maar sommige acties leiden ook tot verlies van punten. Als je genoeg punten hebt gespaard, kun je ze inruilen tegen een filmpje. Voor 99, 249, 499 of 999 punten kun je een Python-klassieker bekijken in full motion video, zoals de melkmannen-verzamelende vrouw of het ontploffende orkest.

Een zinnig oordeel over zoveel onzin

Het is heel moeilijk om een zinnig oordeel te geven over de speelbaarheid van Invasion of the planet Skyron. Daarvoor is het spel zelf namelijk veel te onzinnig. Eigenlijk kan ik het nog het beste samenvatten met "and now for something completely different". Want anders, dat is het zeker. Punten scoren is bijna bijzaak en hoe je punten scoort, is vooral een kwestie van uitproberen wat er gebeurt als je op iets klikt. Of je het een leuke CD-i vindt, zal vooral afhangen van je mening over Monty Python. Mijn vriendin vindt daar bijvoorbeeld niets aan, en zat dan ook vol onbegrip toe te kijken hoe ik af en toe bijna uit mijn stoel rolde van het lachen tijdens het testen van deze CD-i.

En nu, nog meer onzin

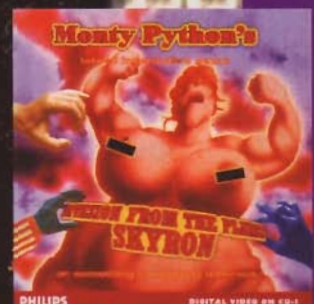
Invasion from the Planet Skyron

DVC nodig

Eind november

verkrijgbaar

f 79,95

Junk Food Jive

Family Games 2

De meeste lezers van dit blad (in ieder geval de abonnees) kennen het eerste deel van Family Games al.

Tenslotte is dat de CD-i die we aan nieuwe abonnees cadeau geven. Binnenkort verschijnt de opvolger,

Family Games 2: Junk Food Jive, met opnieuw een serie grappige denk- en aktiespelletjes voor het hele

gezin.

René Janssen

Het vertrekpunt van de vijf spellen is het interieur van de Grease Diner, een typisch Amerikaanse fast-food eettent. De kok ziet er net zo fris uit als de vloer. Niet dus! Dit scherm is echter niet zomaar een leuk plaatje, het dient in feite als hoofdmenu. Wil je vliegen langs gemorste etenswaren, vechten om de rekening, je eigen kleffe pizza-dressing maken of kladderen op vieze placemats; grijp je kans in de Grease Diner.

MS-DOS!

Door te klikken op één van de voorwerpen of karakters op het scherm, ga je naar een spel of ander onderdeel van de CD-i. Klik bijvoorbeeld op de prijslijst boven de balie, en je scherm verandert plotseling in een soort computermonitor. Er verschijnen allemaal enge foutmeldingen, net alsof je CD-i-speler plotseling is overgenomen door het PC-

besturingssysteem MS-DOS. Uiteindelijk wordt de speler gevraagd om op een knop van de CD-i-controller te drukken om verder te gaan. Gelukkig heeft de CD-i helemaal geen MS-DOS nodig, dus daar trappen we niet in! Maar we zijn natuurlijk vooral geïnteresseerd in de spellen. Die spellen zijn stuk voor stuk parodieën op bestaande computerspellen, zoals Doom, Pong en Super Street Fighter II.

Super Exploding Pizza II

Dit spel heeft een introscherm dat wel heel erg lijkt op dat van het bekende vechtspel Street Fighter II. Het spel zelf blijkt echter iets heel anders te zijn, namelijk een strategisch bordspel. Voordat je begint te spelen, kun je onder andere de speeltijd instellen en het aantal spelers (één tot en met vier). Hierna verschijnt een pizza in beeld, met acht ingrediënten waaruit de spelers kunnen kiezen om als pion te dienen. Het spel speelt zich af op een speelbord in de vorm van een pizza, die in tientallen driehoekjes is verdeeld. De spelers plaatsen om de beurt een ingrediënt in één van de driehoekjes. Als een driehoekje van een bepaalde speler minder ingrediënten bevat dan de omliggende driehoekjes van een tweede speler, ontploffen die omliggende vakjes en veranderen ze in ingrediënten van de tweede speler. Of zoiets, want zonder handleiding werden we helaas niet zo goed wijs uit de spelregels. Logisch kunnen nadenken lijkt in ieder geval de belangrijkste voorwaarde om het spel te winnen. Je kunt het trouwens ook alleen spelen, in dat geval is de computer je tegenstander.

Room Service

Een klik op de pinguïn/ober en je bevindt je opeens in het bekende PC-schietspel Doom. Althans, zo lijkt het in eerste instantie, maar ook hier geldt: schijn bedriegt. De titel is namelijk geen Doom, maar Room Service. Het spel speelt zich af in Motel Gates, en dat is weer een zinspeling op de griezelfilm Psycho. De bedoeling is zo snel mogelijk een kopje chocolademelk te bezorgen bij je moeder (opnieuw: Psycho!), maar die heeft zich ergens verstopt. Bovendien kom je in het motel allerlei vijanden tegen, zoals zombies die je doden zodra je ze aanraakt. Je kunt die vijanden echter ontwijken door op tijd een andere gang in te duiken of hard weg te rennen. Je moet echter wel de tijd in de gaten houden, want als je je bestelling niet op tijd aflevert word je ontslagen.

Buzz Off

Naar welk voorbeeld dit spel precies verzonnen is weet ik niet, maar het lijkt nog het meest op het oude schietspel Scramble. Net als in dat spel vlieg je namelijk in een van links naar rechts scrollende omgeving (in dit geval de eet-tent), waarin je van alle kanten bestookt wordt door vijanden. Het enige verschil is dat je geen superpersonisch, zwaar bewapend gevechtsvliegtuig bent, maar een soort kruising tussen een vlieg en Superman. Gelukkig kun je wel schieten, en door onderweg bonussen te verzamelen kun je je vuurkracht zelfs nog uitbreiden. Ondertussen moet je echter ook nog tussen het meubilair van de eet-tent door manoeuvreren, zonder ergens tegen aan te bot-

sen. Echt makkelijk is dat niet, vooral omdat het soms niet zo duidelijk is waar je wel en niet kunt vliegen.

Draw Snack & Colour

Dit is niet echt een spel, maar meer een soort tekenprogramma. Je kunt beginnen met een leeg tekenvel, maar je kunt ook een bestaande tekening kiezen uit een flink aantal voorbeelden. Die tekening kun je dan bijvoorbeeld inkleuren, of je kunt er iets aan veranderen. Om dat te doen heb je de beschikking over een aantal tekengereedschappen, tientallen kleuren verf en een verzameling van diverse voorbeeldvormpjes.

Going Dutch: Mortal Pong

Going Dutch is gebaseerd op Mortal Kombat, althans het openingsscherm ervan. Het is in werkelijkheid een versie van Pong, het eerste computerspel dat ooit gemaakt is. Een simpel tennisspel, waarin twee spelers een balletje naar elkaar toe sloegen totdat er eentje miste. Net zoets als deze moderne versie ervan eigenlijk, al zijn de graphics een stuk fraaier. In plaats van een kaal speelveld en simpele tennisbatjes, speelt het spel zich nu namelijk af tussen twee ruziënde mensen, die ieder aan een kant van het scherm staan. Achter beide ruziemakers bevindt zich een tafel, gevuld met borden en dergelijke. De ruzie loopt al snel zo hoog op dat er met kopjes naar elkaar wordt gegooid. Door op tijd te reageren kan de andere speler het kopje echter teruggooien, liefst in een dusdanig moeilijke hoek dat de ander kansloos is. Winnaar is degene die de complete inhoud van de tafel kapot weet te gooien. Dat wordt allemaal nog moeilijker gemaakt door overstekende kevers, die de richting van je projectielen kunnen veranderen.

Conclusie

Vier afwisselende spelletjes, een tekenprogramma en een hoop lol voor relatief weinig geld. Dat is de beste manier om Family Games 2 samen te vatten. De losse spellen zijn geen van alle echt uitgebreid, maar door ze op één CD-i te combineren is er toch een heel aardig geheel ontstaan. Bovendien is het een goede mix van actie, creativiteit en denkwerk, dus voor ieder wat wils. Een CD-i die absoluut waar voor z'n geld biedt.

Family Games 2

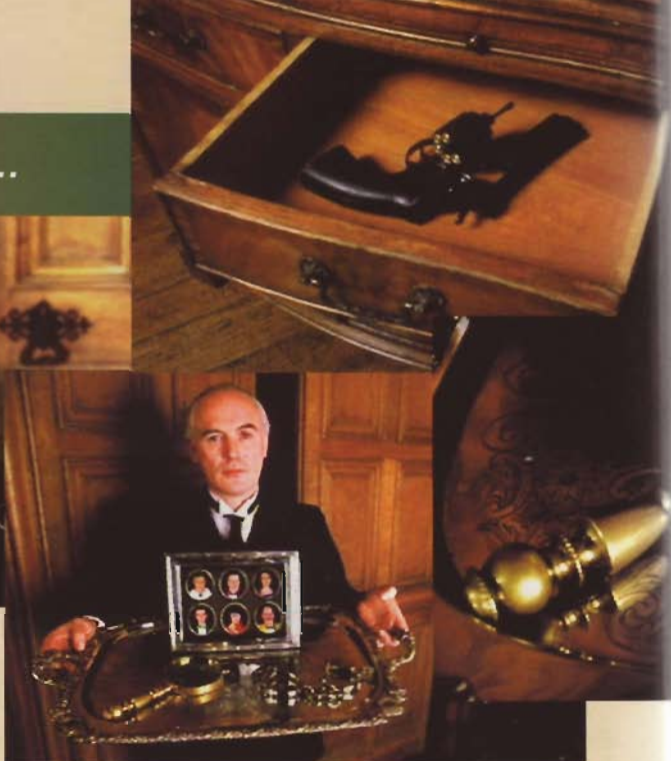
Engels

f 59,95 Bfr. 1299

Philips Media

The mysteries continue...

3

verse moorden voor Cluedo-fans

Het is al weer een tijdje
geleden dat we de CD-i-
versie van het bordspel
Cluedo bespraken. Gelukkig
voor de puzzelaars kunnen we
binnenkort weer de nodige
moorden op Mr. Boddy
verwachten, en is het dus
weer zaak om op inter-
actieve wijze de misdaad
op te lossen met Cluedo 2.

René Janssen

Cluedo 2 is in principe exact hetzelfde spel als het eerste deel, maar dan met drie nieuwe moordsenario's. En omdat iedere moordzaak vier verschillende oplossingen kent, betekent dat in feite 12 nieuwe spellen voor Cluedo-fans.

Bluf, geluk en slimheid

Voor wie het eerste deel nooit gespeeld heeft, nog even een korte uitleg. Cluedo is een bordspel waarin de spelers moeten proberen de moord op de arme Mr. Boddy op te lossen. Er zijn zes verdachten, die zich op het moment van de moord allemaal in Boddy's landhuis bevinden: Mr. Green, Mrs. White, Miss Peacock, Kolonel Mustard, Professor Plum en Miss Scarlet. Behalve de moordenaar moeten de spelers ook het moordwapen en de lokatie raden. Hoewel, raden is met zoveel verschillende combinaties en slechts drie pogingen om het juiste antwoord te vinden natuurlijk niet aan de orde. Logisch nadenken, bluffen, slim manoeuvreren over het speelbord en enig geluk met de dobbelsteen leveren veel meer op.

Hulp van de butler

Ieder (volledig Engelstalig) moordverhaal wordt ingeleid door de butler, die nu eens niet tot het rijtje verdachten hoort. Die butler kan tijdens het spelen ook worden geroepen om een aanwijzing te vragen, nog eens te luisteren

naar de politieverklaring van één van de verdachten, of om een beschuldiging te uiten. De drie verhalen zijn getiteld Blackmail, Road to Damascus en Not in my backyard. In Blackmail wordt Mr. Boddy vermoord door iemand die hij chanteerde. Het was al langer bekend dat Boddy niets schuwde om geld te verdienen, maar zijn hebzucht is hem nu blijkbaar

fataal geworden. Maar wie van de zes verdachten werd gechanteerd door Boddy? In Road to Damascus overleeft Mr. Boddy een auto-ongeluk. Geschrokken van deze gebeurtenis besluit hij na ontslag uit het ziekenhuis zijn leven radicaal om te gooien. Weg met alle rijkdom! Maar iemand was daar blijkbaar niet zo blij mee en vermoordde Boddy voordat hij zijn voornemen kon uitvoeren. In Not in my backyard draait het om een sekte die Mr. Boddy in zijn greep dreigt te krijgen. Op het moment dat Boddy al zijn bezit aan de sekte wil overmaken, wordt hij vermoord. Maar door wie?

Een kijkje in de kamers

Na het kiezen van één van de drie verhalen wordt een uitgebreide full motion video getoond, waarin de verdachten en hun eventuele motieven worden verduidelijkt. Vervolgens kunnen maximaal zes spelers een karakter kiezen door op een fotootje van hun favoriet te klikken. Een klik op de deur leidt vervolgens naar het spelbord. Op dit in tientallen vakjes verdeelde bovenaanzicht van het landgoed zijn de spelers te zien als groot uitgevallen pionnen. Verder zijn er diverse kamers, met één of meer deuren. De spelers gooien om de beurt met een dobbelsteen, waarna ze zich het bijbehorende aantal vakjes mogen verplaatsen. De computer kleurt daarbij de vakjes die voor een zet in aanmerking komen, zodat je precies kunt zien wat wel en niet binnen het bereik van je pion ligt. Door een deur in te gaan, wordt die kamer betreden en verschijnt een stilstaand plaatje van de ruimte. Meestal is de kamer groter dan het scherm, maar door de cursor naar de rand van het scherm te bewegen kan de rest worden bekeken. Tijdens het verplaatsen van de cursor zal deze af en toe van vorm veranderen. Hiermee wordt aangegeven dat je een bepaalde actie kunt uitvoeren. Als de cursor verandert in een vergrootglas, kan een voorwerp bijvoorbeeld in close-up worden bekeken. Als het een potentieel wapen is, wordt bovendien vermeld of er vingerafdrukken op staan en wie de eventuele eigenaar is. Verder bevat iedere

kamer een klok en een bel. De bel roept de butler, terwijl de klok een videofilmje start waarin te zien is wat er in deze kamer is gebeurd.

Liegen mag!

Soms zullen spelers elkaar tegenkomen in een kamer. Op dat moment kan de speler die aan de beurt is de ander ondervragen. Door de butler te roepen kan echter ook iemand worden ondervraagd die niet in de kamer aanwezig is. Er kan bijvoorbeeld gevraagd worden naar het alibi van de ondervraagde, naar hun versie van het gebeurde of naar één van de zes mogelijke wapens. De moordenaar kan en mag echter liegen, dus let goed op of zijn/haar verhaal wel klopt. Wanneer een speler de kamer voldoende onderzocht heeft, kan hij/zij naar de volgende kamer gaan. Normaal gesproken doe je dat via een deur, maar sommige kamers hebben ook geheime gangen.

Aanwijzing of leugentje?

Als je na enige tijd nog geen enkel idee hebt over de toedracht van de moord, kun je een aanwijzing vragen aan de butler. Die aanwijzing verschijnt op het scherm, en dus lijken de andere spelers er ook van te kunnen profiteren. De speler die de aanwijzing vraagt, kan echter via het indrukken van een aktieknop kiezen of de aanwijzing de waarheid moet zijn of een leugentje om bestwil. Op die manier kunnen de andere spelers dus aardig op het verkeerde been worden gezet! Op een gegeven moment denkt één van de spelers natuurlijk de dader, de lokatie en het moordwapen te weten. Die speler moet zijn pion dan zo snel mogelijk naar de kamer van de moord verplaatsen, het liefst zonder de andere spelers te laten merken wat-ie gaat doen. Eenmaal in de kamer aangekomen kan de butler worden geroepen, waarna je kunt aangeven wie de moord volgens jou gepleegd heeft, waar het is gebeurd en met welk wapen. Wanneer de oplossing klopt, wordt een filmje getoond waarin te zien is wat er gebeurde op die fatale avond. Als het antwoord fout is, gaat het spel weer verder en heeft de speler in kwestie één van zijn dorpelingen verloren.

Conclusie

Wie de eerste Cluedo CD-i al kent, zal weinig nieuws ontdekken in dit tweede deel. De karakters zijn hetzelfde, net als het slachtoffer en de butler. We hebben ook weer te maken met dezelfde acteurs, die opnieuw een overtuigende prestatie leveren. Of Cluedo 2 iets voor jou is, is uiteraard vooral afhankelijk van de vraag hoe je het origineel vond. Kortje daar niet genoeg van krijgen, dan is Cluedo 2 verplichte kost.

Cluedo 2

Engels

f 79,95 Bfr. 1499

Philips Media

ZINGSTRIP

NIEUW

ZING MEE
EN KIJK NAAR DE STRIPS
VAN JE FAVORIETE LIEDJES

**VANAF NU KUN JE LUISTEREN,
MEEZINGEN EN KIJKEN NAAR DE LEUKSTE
EN BEKENDSTE KINDERLIEDJES MET DE CD-I SERIE 'ZINGSTRIP'.**

STRIP

Bij de **ZINGSTRIP** worden alle liedjes begeleid door een leuke strip over het gekozen liedje.

TEKSTBALLON

Tijdens de muziek kun je, net als bij een stripboek, de strip bekijken en (eventueel) meelesen met een tekstballon. Ken je de tekst uit je hoofd, dan kies je gewoon voor de versie zonder tekstballon!

MEEZING-VERSIE

Bij ieder liedje bepaal je zelf of je een gezongen versie of een versie zonder zang wilt horen. Leuk wanneer je met z'n allen mee wilt zingen.

ZOEK DE VERSCHILLEN

Van ieder liedje kun je ook een spelletje spelen: Zoek de verschillen. Zo snel mogelijk moet je 7 verschillen tussen twee strip-plaatjes zien te vinden. Zo kun je wedstrijdjes spelen wie ze het eerst gevonden heeft.

De **ZINGSTRIP** houd je lang bezig. Alleen, met vriendjes, met de familie, maar ook op verjaardagsfeestjes en feestdagen. Een nieuw uniek concept voor jong en minder jong. En dat voor een prijs waar je nauwelijks een gewone CD voor kunt kopen!

**DEZE 5 TITELS
ZIJN VANAF NU
OP ZINGSTRIP
VERKRIJGBAAR
VANAF 24,95**

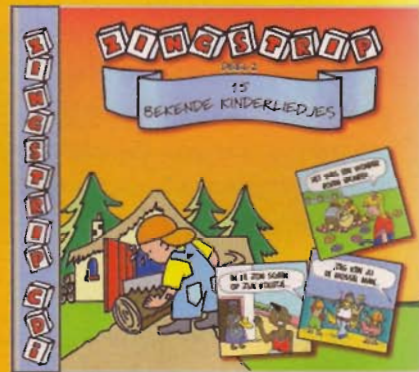

EEN PRODUCTIE VAN:

EXCLUSIEF

VERKRIJGBAAR BIJ:

**free
record
shop**

ER SPEELT ZICH HEEL WAT AF IN DE WINKELS VAN FREE RECORD SHOP

Philipscdi.com

Ajax is reeds aardig op weg zich in de UEFA Champions League een permanente plek te veroveren. Binnenkort gaat de UEFA Champions League CD-i het ons makkelijk maken de verrichtingen van Ajax en de vijftien andere topteams bij te houden. De uitslagen van de lopende competitie kunnen in het wedstrijdsschema worden bijgehouden, zodat kan worden meegeschreven met de voetbalgeschiedenis. Maar dat is niet alles.

UEFA Champions League
op CD-i

Het heerlijk avondje is gekomen

AFC Ajax - AC Milan	2-0
Casino Salzburg - AEK Athene	0-0

	P	W	D	L	F	A	pts
AFC Ajax	1	1	0	0	2	0	2
Casino Salzburg	1	0	1	0	0	0	1
AEK Athene	1	0	1	0	0	0	1
AC Milan	1	0	0	1	0	2	0

We zitten alweer midden in het Europees voetbalseizoen met Roda JC, PSV en Feyenoord in goede doen en wederom een hoofdrol voor Ajax op het hoogste podium. Om de week is het op woensdag weer rustig op straat. Wij bekeken een demonstratie van een interactieve schijf die de perfecte opwarmer is voor een avondje Champions League.

Sybrand Frietema de Vries

Heden en verleden

Voordat we in een meerkeuze quiz over de zestien deelnemende clubs onze voetbalkennis nog even aanscherpen, frissen we ons geheugen op met roemruchte namen uit Cup finales vanaf 1956. Van elk team dat dit jaar meedoet is een kort overzicht te zien met de clubgeschiedenis en de mooiste momenten van de afgelopen jaren. Informatie over de belangrijkste spelers van Europa van dit moment nemen we in het voorbijgaan ook tot ons. Daarna kunnen we rustig achterover leunen en genieten van de mooiste momenten uit het recente en verre verleden. De Champions League in de huidige opzet heeft sinds 1992 al een aantal wedstrijden de voetbalhistorie in zien gaan, waaronder de beroemde finale AC Milan - FC Barcelona en zeker ook de laatste, AC Milan - AFC Ajax. De doelpunten, ontweken tackles, schitterende schijnbewegingen, Overmars in de overdrive en Weah in slow motion, het staat er op. De schijf dit wij bekeken was een Engelstalige demo, maar we hoorden dat deze CD-i in het Nederlands is. Een Digitale Video Cartridge is nodig om het voetbalspektakel te volgen.

Voorspellen

In een aparte sectie van de CD-i geeft een aantal grootheden uit het hedendaagse voetbal zich bloot en doet voorspellingen over welke club dit jaar de 'Cup met de grote oren' in de trofeeënkast mag zetten. Geloof de voorzichtige woorden van deze beroemdheden niet. Het wordt gewoon weer Ajax.

UEFA
Champions League

DVC nodig
In november
verkrijgbaar
f 69,95

Tips Trucs

Kingdom: the far reaches

Niels van Eijkelenburg uit Scherpenzeel stuurde ons een flink aantal tips over Kingdom.

Zijn brief begint met het onderstaande overzicht van

de verschillende personages in het spel, inclusief informatie over waar je ze kunt vinden en wat je met ze moet doen.

Amazons, Amazon Camp, gebruik: Talisman scepter
Bridgekeeper, Hills above Desert, gebruik: Silver Wheat
Crystal Tigers, Crystal Castle, gebruik: Crystal of Kaldar
Drakesblood, Palace of Iscar (Throne Room), gebruik:
Pentacle Coins Evil Shades, Black Keep, gebruik: Crystal
& Hunting Horn Flying Devilfish, Sea Coast, gebruik:
Black Mace Sand Devils, Op plaatsen in woestijngebied,
gebruik: Spell of Release Skylar, Cloud Keep, gebruik:
Golden Chalice Torlock, Temple of Cindra (linker
deur/gang), gebruik: Black Mace

Andere personen/wezens zijn vaak te verslaan met het CRYSTAL (zoals de geest die voor kan komen in het gebied rond de Fairy Circle). Als je bijvoorbeeld niet weet hoe de Talisman Scepter er uit ziet (of andere voorwerpen), kijk dan als je de CD-i opstart bij het ronde tekenetje. Daar vind je een volledige lijst van alle voorwerpen. Niels stuurde ook een lijstje waar je de voorwerpen kunt vinden.

We hebben weer stapels brieven binnengekregen met speltips, verzoeken om hulp en dergelijke. Laten we dan maar snel van start gaan met de eerste tips

- Black Mace: Crystal Castle
- Blood Sword: Black Keep
- Cold Fire: Marsh Wastes
- Crystal of Kaldar:
Barren Rocks
- Bow: Amazon Camp
- Golden chalice:
Sea Dweller's Pavillion
- Great Onyx Seal:
Dunespeople's Camp
- Hunting Horn:
Cloud Keep
- Orb of Mobus: Hedgemaze
- Pentacle Coins: Old Places
- Runes of Iscar: Black Keep
- Silver Wheat: Last Battlefield
- Spell of Release, spell of seeing, spell of understanding
en spell of traveling: Daelon's Mansion
- Talisman Scepter: Temple
of Cindra
- Wood Elf Staf:
Eldritch Forest

En dan had Niels nog de volgende tips:

Je kunt overal in het spel beroofd worden. Gebeurt dit in PALACE OF ISCAR, ga dan naar NORTH CHAMBER. Ga de andere deur in en trek aan het BRUINE touw om alles terug te krijgen. Word je ergens op de weg beroofd, ga dan eerst naar een andere (veilige) plaats en verlaat deze zo snel mogelijk. Keer dan terug naar de plaats waar je bent beroofd. De rovers zitten in een dal bij een vuur. Klik op de dichtstbijzijnde rover (blauw gezicht) en je krijgt alles weer terug.

Om extra leven/tijd te krijgen: Ga naar OUTSKIRTS OF GLENDOE. Gebruik daar een SPELL OF SEEING, de blinde bedelaar kan dan weer zien en geeft je een hint. Ga dan naar GUILDHALL en je komt na een kort filmpje in de HAUNTED WATER-FALL, waar je extra leven/tijd krijgt. Ga hierna nooit meer terug naar Guildhall, want dat wordt je dood!

Earth Command

Niet bepaald een van de makkelijkste spellen, dat Earth Command, dus het is maar goed dat Ronald Kootstra uit Appingedam ons een aantal pagina's vol tips stuurde. Hier zijn ze:

Wat de Budgetverdeling betreft, houdt Ronald het voorbeeld aan dat we in het CD-i magazine van maart gaven. Voor de zekerheid herhalen we dit nog even:

Budgetverdeling:

Bevolking 20%
Ontwikkelingshulp 40%
Scholing 8%
Milieu 20%
Gezondheidszorg 8%
Handhaving van de vrede 4%

Wetten:

Bodembehoud > streng
Behoud bossen > streng
Landhervorming > herverdeling
Verbod op cfk's > per direct

Handel:

Wereldhandel
Milieu-sancties op > vrij
Protectionisme op > vrij
Ontwikkelings-krediet
Thuismarkt > +100%

Bestaande schuld:

Vervallen voor > +50% bij begin, later als de economie aantrekt helemaal laten vervallen voor > +100%
Herinvestering bij begin op > +100%

Levensstijl:

Hergebruik > +100%
Vleesconsumptie > -100%
Energieverbruik > -100%
Sociale activiteiten > +100%

Belastingen:

Belastingen-bevolking:
Olie/steenkool > -100%
Vleesconsumptie > -100%
Kleine gezinnen > +100%

Belastingen-industrie:

Kernenergie > -100%
Olie/steenkool > -100%
Geothermisch/hydro > +100%
Wind/zon > +100%
Hergebruik > +100%

Belastingen-agrarisch:

Micro landbouw > -100%
Macro landbouw > -100%
Landbouwgif > -100%

Nu hebben we alle instellingen op wereldniveau gehad. Deze hoeven het hele spel niet meer veranderd te worden. Deze instellingen leiden trouwens wel tot een economische crisis op wereldniveau van ongeveer -10,00%, maar hier komen we wel weer boven op. Er moet eerst geld binnenkomen; de rijke landen laat je 20% aan de VN betalen. Dit zijn onder andere de USA, Canada, de Westeuropese landen, Rusland, Saoedi-Arabië, Australië en Nieuw-Zeeland, Japan, Zuidkorea en Noordkorea, Taiwan en China. Maar ook moet je meteen in Afrika en Midden-Amerika aan de slag.

De westerse landen en Rusland houden een klein leger, gemiddeld 5%. Alle overige landen hebben geen leger. Dit kost de VN minder geld in verband met toekomstige staatsgrepen.

De economie van een doorsnee land ziet er zo uit: 20% voor de bevolking, 20% voor het milieu en minimaal 50% voor sociale activiteiten. De rijke landen geven minder uit aan bevolking, maar betalen wel 20% aan de VN.

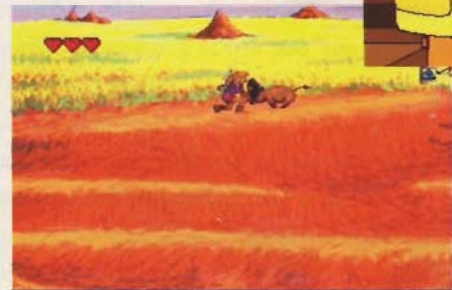
Per land wordt er één miljard dollar hulp gegeven en er worden twee sectoren van de economie tegelijk aange-

pakt, 50% elk. Er zijn uitzonderingen: China en India krijgen twee miljard dollar hulp en hier wordt één sector tegelijk aangepakt.

Om ongewenste regeringen weg te krijgen of een burgeroorlog te beëindigen wordt per land een embargo (100%) van drie miljoen dollar ingesteld. Uitzondering is China met een embargo van zes miljoen dollar. Bij conflicten worden 50% troepen en 50% embargo van vijftien miljoen dollar ingesteld.

Pas op bij een goed draaiende wereldeconomie van +1 à 2%. Er kan nog altijd een economische recessie optreden, ook al kan men hier ogenschijnlijk niets tegen doen. Driekwart van de wereld heeft bijna alle sectoren in het groen. Waarschijnlijk is dit te wijten aan de hulp die de VN geeft. De geldtoevoer van de VN werkt nu omgekeerd. In plaats van een stimulering van de economie geeft het in een groot aantal landen nu een oververhitting van de economie. Hier moet je wel op verdacht zijn, want anders heb je zo weer een economische crisis op wereldniveau.

W.J. v.d. Steen uit Maassluis zit vast in het spel Zelda, en wel op twee fronten.

Ten eerste bij het Reesong-paleis waar hij/zij niet door de deur komt. En bovendien in de Tykogi-toren, waar de ridder niet te verslaan is.

Reesong-paleis: we weten natuurlijk niet precies waar de heer of mevrouw v.d. Steen vast zit, dus hier volgt de complete oplossing voor het Shutoy Lake. Ga Shutoy binnen en schiet de Arpagos dood, of gebruik de Magic Flute om ze te bevroeren. Klim naar het platform en ga de tweede hut binnen. Pak de sleutel linksboven in het speelscherm en ga terug naar het vorige scherm. Loop verder naar de hut uiterst rechts. Gebruik een touw of klim de boom in om de hut te bereiken, en ga er binnen. Ga naar buiten door de deur naast Impa. Daal de eerste ladder af en spring van de richel omlaag op de pier. Stap op het vlot en vaar naar de rotsen. Spring vooruit om de zwaardvissen te ontwijken. Spring op de rotsen naar de deur en ga deze binnen. Gebruik een combinatie van springen, timing en touwen om naar de top van de toren te komen. Ga de deur binnen. Gebruik nu je Magic Lantern om het speelscherm te verlichten. Ga helemaal naar beneden, en zorg dat je links van het gat blijft. Wees heel voorzichtig en spring over het gat. Ga de deur aan de rechterkant binnen. Ga verder naar het volgende level en dood de Jawbees. Wacht totdat de Moblin Speerwerper verschijnt, dood deze en pak de sleutel die hij achterlaat. Ga de kamer binnen. Dood Wizzrobe door zijn spreuken terug te kaatsen met je reflecterende schild. Nadat je hem gedood hebt, wordt een animatie gespeeld en verdwijnt Wizzrobe. Pak de sleutel die hij achterlaat. Gebruik een touw om de deur van de toren te

Flashback

Nosenberg uit Den Haag kocht onlangs het spel Flashback en heeft het inmiddels uitgespeeld in de Easy Mode. Dit zijn de codes die hij gevonden heeft:

level 1: zulu

level 2: haight

level 3: mickey

level 4: rights

level 5: scene

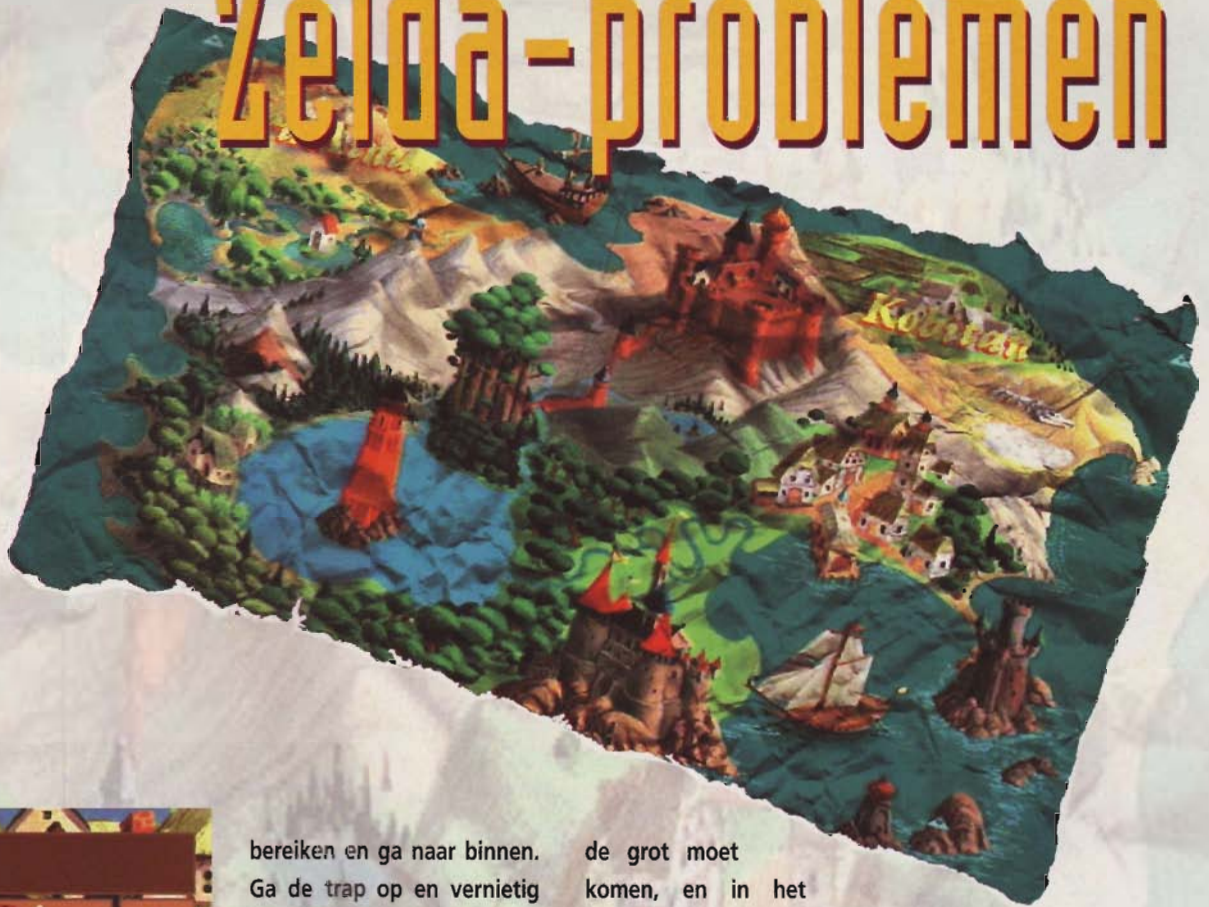
level 6a: grind

level 6b: onptrc

Om door gesloten deuren, pilaren en muren te wandelen ga je tegen de gesloten deur aan staan (met je gezicht in de tegengestelde richting). Druk nu op toets A (.) en voorwaarts om weg te rennen van de deur. Laat zodra je gaat bewegen toets A los, draai je om in de richting van de gesloten deur en druk dan toets A weer in. Je loopt nu zo door het obstakel heen! Deze tip is heel goed te gebruiken in level 3 (Death Tower).

Zelda-problemen

bereiken en ga naar binnen. Ga de trap op en vernietig de pilaar met een bom of met de Power Glove. Praat met Lady Alma, die je de Canteen geeft voordat ze verdwijnt. Sla op de Triforce om terug te keren naar de

Overworld-kaart en het Reesong- paleis gaat open.

Tykogi-toren: Loop zo ver mogelijk naar rechts en dood de Arpagos en Octoroks. Gebruik de Power Glove (sorry, we hebben de Engelse versie hier nog steeds) om de steen voor de poort weg te halen en de toren in te gaan. Praat met Harbanno en pak de sleutel op die hij achterlaat. Gebruik de lantaarn om het scherm op te laten lichten. Klim via de touwen naar de top van de kamer, en ga de bovenste deur binnen. Er volgt nu automatisch een filmpje, waarin je zelf niets hoeft te doen. Sla Iron Knuckle neer met de Power Glove. Hij verdwijnt en laat een sleutel achter. Je krijgt hier bovendien een vierde levens-hart. Raap de sleutel op en ga naar de deur rechts onderin. Sla naar de kettingen boven Mayor Cravendish, die je de magische lantaarn geeft. Sla naar de Triforce om terug te keren naar de Overworld-kaart, waar de Dordung-grot opengaat.

Ook Jolanda van Koeveringe uit Alphen a/d Rijn zit op die twee plaatsen vast, plus op nog twee lokaties: in de graftombe van Gamelon weet ze niet hoe ze in de twee-

de grot moet komen, en in het Dodomai-paleis zit nog een deur waar ze geen sleutel van heeft gevonden. Om met het laatste probleem te beginnen: je bent er bijna, maar je bent nog één dingetje vergeten. Nadat je het schilderij hebt geslagen, krijg je een sleutel. Ga hiermee de deur binnen. Praat nu met Duke Onkled, die verdwijnt en een sleutel achterlaat. Raap deze op en sla op de Triforce om weer terug te keren naar de Overworld-kaart. Het Nokani Forest gaat open. Ga het kleine raam binnen rechts bovenin het speelscherm. Sla naar Lord Kiro, die na het tonen van een animatie verdwijnt. Pak de sleutel op en verlaat de slaapkamer.

De oplossing voor de graftombe van Gamelon is als volgt: ga de tombe binnen en ga naar de top van het speelscherm. Spring of gebruik de onzichtbaarheidsmantel (Magic Cloack) om de Phyrandaï te ontwijken. Ga naar buiten door de grotingang bovenin. Gebruik opnieuw de Magic Cloack tegen de Phyrandaï en pas ook op voor de Deadites. Spring recht omhoog bij de middelste rotsformatie. Ga verder naar de uiterste linker-rand van de top. Activeer de Magic Cape om over de kloof te springen, en ga dan verder naar de tombe. Ga de tombe binnen. Als Omfak's hoofd verschijnt, schiet je hem in z'n mond. Omfak verdwijnt na een korte animatie en laat de Wand of Gamelon achter. Pak deze, en sla dan op de Triforce om terug te keren naar de Overworld-kaart.

Solar System: een interactief ruimte-uitje

Golfen op de maan

Met het verschijnen van *Solar System* is er weer een storend zwart gat in de CD-i titelcatalogus weggewerkt, nu deze schijf over ons zonnestelsel zijn plaats tussen de andere interactieve sterren heeft ingenomen.

Joost Hölscher

Sterrenkunde is misschien wel de tak van wetenschap die zich meer dan alle andere mag verheugen in een enorme publieke belangstelling. Als bewijs hiervoor mag aangevoerd worden dat het langst lopende BBC programma op de Britse televisie *The Sky at Night* is, van de al even lang meegaande presentator en amateur astronoom Patrick Moore. Deze excentrieke, monocle-dragende grijsaard met zijn bevlogen manier van vertellen is in de loop der jaren uitgegroeid tot een sterrenkundige van wereldfaam met als speciale gave zijn talent deze wetenschap effectief naar het grote publiek uit te dragen. Als een dergelijke media-geïnteresseerde wetenschapper een CD-i maakt, spitsen wij natuurlijk onze oren en alle andere zintuigen die ons op zo'n moment te binnen willen schieten.

Is er leven in Pittsburg?

Solar System is inderdaad wat vaak 'populair-wetenschappelijk' wordt genoemd, waarmee bedoeld wordt dat het inhoudelijk allemaal dik in orde is maar op een aantrekkelijke en onwetenschappelijk aandoende manier wordt gepresenteerd. In dit geval is gekozen voor een reis per ruimteschip naar de planeten, de zon, de asteroïden en de kometen, met het hoofd van Patrick Moore als reisleader en de stem van de boordcomputer van het ruimteschip als *sidekick*, de aangever die de verhalen van Moore van humoristisch commentaar voorziet. Als bijvoorbeeld Moore zegt dat men lange tijd heeft aangenomen dat er op Venus leven zou kunnen zijn, interrumpeert de computer met: "Dat dachten ze ook van Pittsburg!" Moore weer: "Maar ze vergisten zich bij Venus."

Mr. Spock en zeven rode dwergen

Het is heel prettig naar deze leerzame dialogen te luisteren terwijl prachtige plaatjes, gemaakt door diverse ruimteveren, sondes, satellieten, telescopen en computers zich op het scherm vertonen. Hier is een aantal opnames bij dat nog nooit publiekelijk is vertoond, vaak omdat ze nog zo nieuw zijn dat ze zagezegd nog moeten drogen. Dat is meteen ook een van de leuke dingen van sterrenkunde: er worden nog ieder jaar enorme nieuwe ontdekkingen gedaan. Als je bedenkt dat de planeet Pluto pas in 1930 ontdekt is (een jaar vóór de hond van Mickey Mouse het licht zag) en sommige asteroïden zo nieuw zijn dat ze namen als *Mr. Spock* hebben, om maar niet te spreken over de ontdekking van zwarte gaten, *red dwarfs* en dergelijke, besef je dat er hier nog veel spannends te beleven valt. Moore houdt ons zelfs voor dat, mocht je een nieuwe asteroïde ontdekken, je hiervoor zelf de officiële naam mag bedenken. Het ultieme romantische cadeau, zou ik zo denken: "Schat, ik heb vandaag een asteroïde naar je genoemd."

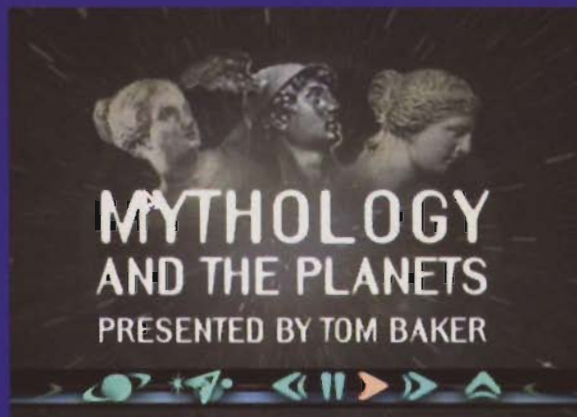
Lost in space!

De CD-i heeft een hoofdmenu van waaruit gekozen kan worden voor een kaart van het zonnestelsel of een sub-menuschermpje waarin een keuze gemaakt kan worden uit de hoofdstukjes *Mythology of the Planets* en *Formation of the Solar System*. Dit zijn leuke informatieve stukjes over de mythologische referenties in de naamgeving van de planeten en satellieten, en over het ontstaan van het zonnestelsel. Verder zitten onder dit menuutje ook twee erg vermakelijke spelletjes, een schier onvermijdelijk onderdeel van iedere CD-i, maar die in dit geval buitengewoon de moeite waard zijn en waarmee je zeker een flink tijdje zoet bent. Ze heten *Planetball* en *Gravity Golf*. In het eerste moet je proberen kogels in een zwart gat te schieten waarbij je rekening moet houden met de afwijking die de aantrekkingskracht van verschillende planeten op de kogels uitoefenen. In het andere wordt je geacht golfballetjes te slaan op verschillende hemellichamen met steeds andere zwaartekracht. Zo moet je op de maan niet te hard slaan, want je bent zo je bal kwijt, *lost in space*.

Zon, Mercurius, Venus, Aarde, Mars en uhhh...

Op de zonnestelselkaart geven de zon, de planeten, de asteroïden en de kometen na aanklikken informatie over die respectievelijke hemellichamen, steeds onderverdeeld in een algemeen verhaal en een paar paragraafjes over dampkring, oppervlak, satellieten, statistische getallen en soms wat verdere wetenswaardigheden zoals over wie ze heeft ontdekt. Dit is het hoofdbestanddeel van het schijfje en is door z'n aard, de beperktheid van het aantal planeten (9), prettig overzichtelijk en toch zeer uitputtend behandeld. Er is zoveel te vertellen dat je het niet meteen onthoudt en dus vaak naar deze CD-i zult teruggrijpen. Wat me wel opviel is dat de astronomen in hun naamgevingen, afgezien van literaire en mythologische figuren geen grote originaliteit aan de dag leggen. Zo heet een grote donkere vlek op Neptunus bij voorbeeld *The Great Dark Spot*. Ik weet nu wel weer dat de volgorde Zon, Mercurius, Venus, Aarde, Mars, Jupiter, Saturnus, Uranus, Neptunus, Pluto is, een rijtje dat ik altijd weer vergeet en alleen al om mijn geheugen op te frissen zal ik daarom zo nu en dan deze zeer interessante CD blijven bekijken.

Maar stiekem toch eigenlijk ook een beetje voor de verslavende spelletjes.

Solar System

Engels

f 79,95

Philips Media

K I N D E R E K S P E R I M E N T E L

Het begon allemaal bij de literaire uitgeverij In de Knipscheer in het jaar 1981. Daar verscheen in de maand oktober de eerste uitgave van Het Zakmes. Sindsdien heeft dit kinderboek een lange reis gemaakt. De auteur van dit prachtige verhaal, Sjoerd Kuijper, zat niet stil. Hij veranderde de inhoud van de steeds sneller op elkaar volgende drukken hier en daar, en schreef vervolgens een heus scenario. Het in 'volwassen' kindertelevisie gespecialiseerde bedrijf Bos Bros. maakte daar een mooie speelfilm van onder regie van Ben Sombogaart en, in één moeite door, een kinderserie voor de AVRO. Het boek verhuisde ondertussen naar de kinderboekenuitgeverij Leopold en nu, veertien jaar later, is het zo ver dat Het Zakmes op Video CD te zien is.

Lennie Pardoel

De lange reis van een zakmes

Mees is een kind van deze tijd. Met een buiten de deur werkende moeder en een onhandige vader in het huishouden, heeft hij het lang niet altijd makkelijk. Zijn moeder is operazangeres en bijna nooit thuis; zijn vader doet zijn best, maar weet van opvoeden weinig. Dus Mees heeft zo zijn eigen wereldje opgebouwd en beslist veelal zelf wat het beste voor hem is. Wanneer de film begint, vertelt zijn vriend Tim dat hij gaat verhuizen. Daar is Mees erg treurig om.

Per ongeluk

Tim laat op het schoolplein met trots zijn zakmes zien. Dit is voor Mees extra spannend omdat zijn vader hem verboden heeft met messen te spelen. Ze genieten er samen als echte vrienden van. Maar dan gaat de bel en moeten ze naar binnen. En als de onderwijzer eraan komt, laat Mees het mes snel in zijn zak glijden. De les begint en het zakmes wordt helemaal vergeten. Pas tegen de avond als Mees zijn kleren uittrekt, valt plotseling het zakmes op de grond. Wat moet hij nu doen?

Ergens in Flevoland

Mees besluit de volgende dag het mes terug te gaan geven aan Tim. Maar Tim blijkt al verhuisd te zijn. Waarnaartoe weet Mees niet precies. Hij heeft ergens iets over Flevoland gehoord. Dus zit er niets anders op dan in de trein te stappen en op zoek te gaan naar Tim. Normaal gesproken zou een kind van zijn leeftijd geen kans krijgen zomaar zijn huis te verlaten en in de trein te stappen. Mees wel. Zijn vader is toch met andere dingen bezig en let nauwelijks op hem.

Dan begint de reis. Kleine Mees helemaal alleen op stap. Wel moedig van zo'n klein jochie. Als kind vond ik dergelijke films het spannendst. De thematiek van het eenzame kind dat het helemaal alleen moet uitzoeken, trok mij altijd het meest aan. Oliver Twist was bijvoorbeeld zo'n film. En eigenlijk lijkt Mees wel een beetje op Oliver.

Een keer of tien

Maar natuurlijk komt Mees niet vanzelf op de plaats van bestemming. Hij maakt van allerlei avonturen mee en ontmoet veel mensen voordat hij arriveert bij zijn vriend Tim, en het zakmes kan overhandigen. Wat er gebeurt, wil ik natuurlijk niet allemaal verklappen, het loopt in ieder geval goed af en dat is een vereiste voor een film bedoeld voor kinderen vanaf 5 jaar. Dat het een uitstekend geproduceerde en geregisseerde film is, op basis van een goed scenario, blijkt ook uit de hoeveelheid prijzen die ermee gewonnen is, waaronder een Emmy Award, de eerste prijs op het Cinekid Festival en een Gouden Kalf. Mees wordt meesterlijk gespeeld door Olivier Tuinier die we verder kennen uit de film De Kleine Blonde Dood. De Video CD is van uitstekende kwaliteit en zal in november te koop zijn. Een film, vind ik persoonlijk, om een keer of tien te zien.

Het Zakmes

Nederlands
kinderen 5+
Prijs: f49,95
Speelduur
90 minuten
Valkieser
Publishing

Olivia en Olivier

zetten vogelland op stelten

Olivier is nog niet uit het ei of hij besluit zijn ouders te wreken. Zijn echte vader en moeder zijn namelijk verslonden door Fegin, de roofvogel. Toen hij hen te pakken nam tuimelde het nest waarin Olivier met ei en al lag uit te broeden, naar beneden.

Alleen de kleine mus overleefde de val, twee aankomende broers of zusters spatten helaas uit elkaar. Gelukkig werpt een spreeuw, die het allemaal heeft zien gebeuren, zich op als adoptie-moeder. Ze heeft al eerder babyvogels gered. Dat gebeurde echter niet in een bos, maar in de grote stad. Toen werd er namelijk bijna een wit duifje door een kat gegrepen. De grote truc is "de gewonde vogel spelen", vertelt moeder spreeuw aan Olivier, zodat de kat denkt een makkelijker prooi te kunnen pakken. Door deze afleiding kon de kleine duif ontsnappen. Of moeder dit had moeten doen, blijft twijfelachtig. Want diezelfde duif blijkt later indirect de oorzaak van de dood van zijn weldoenster te zijn.

Hoe nu verder?

Moeder spreeuw doet haar best, al krijgt ze niet erg veel steun van haar man, de uil. In plaats van een vleugeltje te helpen, eet hij het gebrachte voedsel. Olivier nog eerder uit de bek. En 's avonds blijkt hij zich in het nachtleven van de stad te begeven. Een overspelige uil dus. Aan z'n vader heeft Olivier niet veel. Daarom is de komst van een geadopteerd zusje extra welkom. Ook zij werd gered door moeder de spreeuw. Ze worden echte kameraden en samen besluiten zij Fegin, de moordenaar, te lijf te gaan.

Veilig slapen

Kinderen vanaf een jaar of zes zullen veel plezier met deze nieuwe Video CD beleven. Hier en daar zullen de gebeurtenissen misschien een beetje eng zijn. Toch zit het verhaal zodanig in elkaar dat de spanning nooit te lang duurt. Want voordat ze weg kunnen lopen van het scherm, gebeuren er alweer rustgevender dingen. Naar mijn idee is de spanning dus goed gedoseerd over de 65 minuten speelduur. En dat lijkt mij voor een regisseur van kinderfilms geen gemakkelijke opgave. Van de Nederlandse filmkeuring heeft deze productie dan ook de 'Veilig slapen garantie' gekregen.

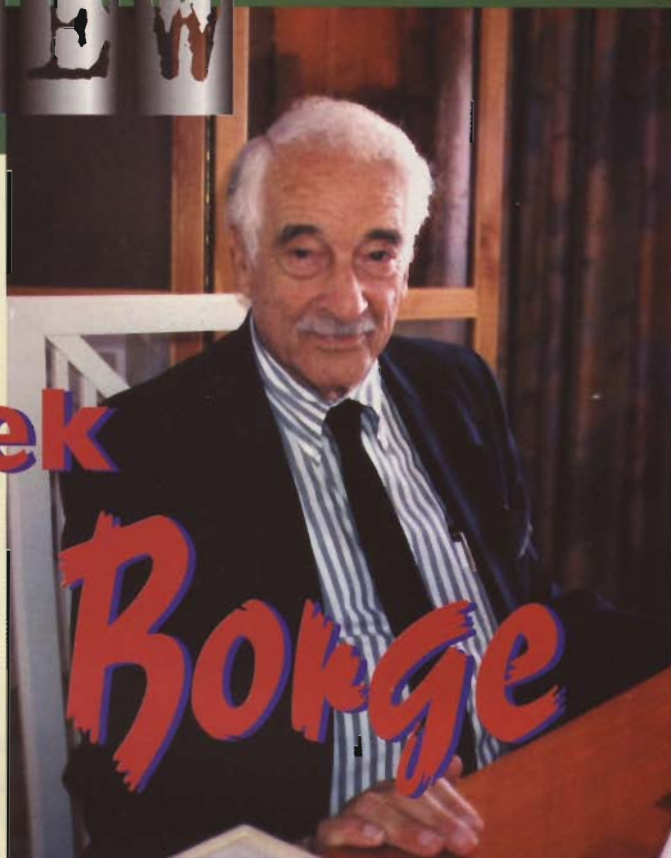
Oliver -

Onrust in Vogelland

Nederlands
kinderen 6+
Verwacht eind november
Prijs f39,95
Speelduur
65 minuten
Polygram Video

Muziekkomiek

Victor Borge

De muzikale komiek Victor Borge laat zich niet makkelijk interviewen. De reden is simpel. Het 86-jarige oude baasje heeft zijn sporen wel verdiend en wat moet er dan nog gezegd worden?

Na wekenlang onderhandelen werd de in Amerika wonende Deen bereid gevonden tot een gesprekje. Een Brussels hotel vormt aan de vooravond van het zoveelste optreden het decor.

Rein van Willigen

Victor Borge ontmoet Hans Liberg.

Ruim over tijd wandelt Victor Borge de lobby van het hotel binnen. "Wat, heb ik een interview? Daar wist ik niets van." Bij Borge weet je nooit zeker of de maestro zichzelf is, of dat hij acteert. Karel de Vries van Kiseki Films, allang blij dat Borge is komen opdagen, krabbelt nerveus onder het boordje van zijn overhemd. Op zijn verzoek is cabaretier/muziekkomiek en Borge-epigoon Hans Liberg aanwezig. Het lijkt Karel een leuk idee de twee aan elkaar voor te stellen. "Wat zou ik hem willen vragen?", lispelt de in wit gehulde Liberg. "Niks, denk ik. Ik weet alles al."

Koninklijker

Als een ware vorst schrijdt Borge richting lift. Het gevolg krijgt het vriendelijke verzoek in de lift op de grond plaats te nemen. "Dit is mijn hotelkamer", zegt Borge in gecultiveerd steenkolen Engels. Plichtmatig wordt er gelachen. De suite waarin Borge verblijft, is koninklijker, stukken ruimer. "Tja, een piano staat er niet", meldt Borge als hij zijn blik door de kamer laat dwalen. "Die heb je wel nodig als je iedere dag wilt oefenen. Maar ik los dat op door met mijn vingers op de tafel te spelen. Thuis oefen ik ook maar sporadisch. Een klein uurtje, half uurtje soms. De telefoon blijft tenslotte ook maar gaan. En ik heb een groot huis-

houden. Als het even lukt, knutsel ik liever aan mijn boot." 's Avonds, tijdens het concert, blijken de pianistische kwaliteiten van Borge. Dat een enkele nootje wordt gemist, mag de pret niet drukken.

Verstoppen

Het zoveelste historische ogenblik: voor het oog van de camera worden de eerste twee in Nederland uitgebrachte videobanden aan Borge overhandigd. Borge trekt zijn

"Ik probeer niet geestig te zijn; het is maar een houding"

gezicht in een glimlach en speelt verbazing. Hans Liberg wist zich het zweet van zijn voorhoofd als hij Borge aansluitend een geheimzinnig kistje overhandigt. De pianist reageert sympathiek verrast. De houten verpakking bevat 'eigen' werk van Liberg. Borge bladert zichtbaar geïnteresseerd door Libergs werk om zich er vervolgens letterlijk achter te verstoppen.

Filosoof

Enkele tellen later wordt het gezelschap vriendelijk naar buiten geloodst. Uw welwillende reporter mag blijven om met de komiek Borge van gedachten te wisselen. Met zijn opmerking: "Ik probeer niet geestig te zijn; het is maar een houding", verschaft Borge direct optimale duidelijkheid. "Een filosoof beweerde ooit: 'Humor is het resultaat van het niet volbrengen van een poging daartoe.'" Borge laat, met klassieke muziek als basis, zijn publiek lachen om zijn verbale grappen. Net terug van een bezoekje aan zijn

geboorteland Denemarken heeft de meester vanavond alweer een optreden gepland. Er wordt gefluisterd dat de rekening van een dergelijke gebeurtenis veertigduizend gulden en misschien wel dollars bedraagt. Per jaar geeft Borge ruim 200 concerten...

Berooid

En dan te bedenken dat Borge berooid en zonder een cent op zak aan het begin van de tweede wereldoorlog richting Amerika vluchtte. Zijn satirische opmerkingen over Hitler waren daartoe wel de allerbelangrijkste redenen. Borge, die op dertienjarige leeftijd als klassiek pianist zijn carrière begon, belandde -volgens de overlevering- min of meer bij toeval in het vak van muzikale komiek. Bij een uitvoering van Rachmaninoff's tweede pianoconcert raakt Borge de draad van het voorgeschreven werk kwijt. Het publiek reageert in eerste instantie vertwijfeld als de pianist opstaat, richting dirigent kuiert en diens partituur op zijn kop zet. Als pianist Borge doodgemoedereerd terugwandelt ligt de zaal in een deuk en is de komiek Borge geboren. Zijn verblijf in Amerika legt hem geen windeieren. In 1953 belandt hij op Broadway. Zijn klassieke grap: "Ik speel geen verzoeknummers, alleen als U er om vraagt", valt dan al te beluisteren.

Jongere dames

Als Borge zijn verbazing heeft geuit over het feit dat ik geen Amerikaan ben, kan het gesprek weer verder gaan. "Ik ben twee keer mijn carrière gestart. Vooral na de oorlog was dat een enorme aderlating. Een nieuw land. Een vreemde taal. Nu reis ik de hele wereld over. Niet dat ik van reizen houd maar wel van het resultaat. Ik houd ervan het plezier van het leven te delen met mijn publiek. Of dat nu kinderen zijn of ouders, ik houd van hun opmerkingen." Om dat te bewijzen wandelt Borge na het concert onopvallend opvallend de foyer van de Brusselse concertzaal binnen. Vooral de jongere dames krijgen van hem alle aandacht. Fans, en wie is dat niet, staan geduldig te wachten op een blik en een handtekening van de levende legende.

Dokter

Een echte prater blijkt Borge ondertussen niet te zijn. Vragen worden afgepast, maar met een 'smile', beantwoord. Het liefst vertelt hij zelf maar wat. Zoals: "Ik krijg veel post", daarbij het woord mail gebruikend. De vraag of het 'female' of 'blackmail' betreft pareert hij met: "Fanmail. Als mensen ziek zijn, depressief, en tijden niet gelachen hebben, zitten ze bij mijn show weer voor het eerst te lachen. Ik ben voor een groot gedeelte dan ook een dokter. Dok, dok, dok, dok..." voegt hij er kakelend lachend aan toe. "De meeste mensen vragen een foto, een handtekening. Zijn het brieven die me echt raken, dan schrijf ik terug."

Geluk

Zijn eigen emoties legt Victor Borge liever niet bloot. "Ik huil niet. Dat is ook de kracht van mijn verschijning", klinkt het breekbaar. "Ik toon geen emotie. Ik kan verschrikkelijke pijnen hebben, maar ik heb mezelf getraind mijn publiek dat niet te laten zien. Zeker op mijn leeftijd moet je je tranen weg zien te houden. Geluk is als water; als het helder is, kun je ver kijken." Het lijkt erop dat Borge wat kleiner, kwetsbaarder ook, wordt in zijn ogenschijnlijk groter wordende stoel. Om verdere discussie te vermijden wijst hij op zijn gekregen videobanden. "Daar kijk ik dus nooit naar. Dat is voor anderen gemaakt. Ik ben toch nooit tevreden. Er zitten altijd zwakke momenten in. Het volgende optreden moet beter. Waarschijnlijk", voegt hij daar cryptisch aan toe.

Populair

De pianospelende filmkomek Chico Marx, van dezelfde generatie, beschouwt Borge niet als een van zijn voorbeelden. "Als je je ogen openhoudt is alles inspiratie. Dan zie je veel. Bovendien kun je niet doen, wat een ander doet. Hooguit een idee krijgen. Zij kunnen je leiden, maar uiteindelijk moet je jezelf leiden. Je bent altijd jezelf. Ik vergelijk mezelf niet. Hoeft ook niet. Maar als je populair bent, betekent dat je herhaald wordt."

Slapen

Borge is zichtbaar moe. Over enkele uren moet hij weer fris op de planken staan. "Ik ga direct even slapen", zegt hij zacht. "Ik houd ook niet zo van interviews. Ik kan ze niet controleren. Tenslotte heb jij het laatste woord. Ik ga naar bed."

Als de avond valt, Brussel de muziektempel instapt, loopt een klein mannetje richting concertvleugel. "Ik speel geen verzoeknummers, alleen als U er om vraagt", klinkt het in schor Engels.

De avond kan voor het publiek niet meer stuk.

The Best of
Victor Borge
Act One & Two

Nederlands ondertiteld

f 49,95 Bfr. 999

Watch It Home Video

Duizend bommen en granaten!

Het is altijd moeilijk om bij de bespreking van een verfilmd boek, de verleiding te weerstaan de film met het boek te vergelijken. Film en literatuur zijn twee verschillende media, kunstvormen, en moeten op hun eigen, specifieke verdiensten beoordeeld worden.

Joost Hölscher

Hola! een beetje kalmte, ouwe drinkebroer!

Desondanks gebeurt het nogal eens dat mensen zeggen dat ze het boek toch beter vonden en het gekke is, hoe onbekender het boek, hoe vaker je dat hoort. Het heeft weinig zin om over *Oorlog en Vrede* te zeggen dat je het boek beter vond, om nog maar te zwijgen van *The Ten Commandments*, maar over *Brideshead Revisited* of *Bonfire of the Vanities* hoor je dit soort geluiden al wat vaker. Het heeft waarschijnlijk te maken met hoe gekleed het staat te kunnen zeggen dat je een bepaald boek gelezen hebt, zelfs al vóór er een film van gemaakt was!

Verwantschap

Bij *De Krab met de Gulden Scharen* van Georges Remi hoeven dergelijke overwegingen in elk geval geen rol te spelen want iedereen mag geacht worden deze Kuifje klassieker te kennen. Misschien ook dat we daarom de gewraakte vergelijking in dit geval toch een beetje mogen maken. Film en literatuur liggen tenslotte ook nog een paar stappen verder uit elkaar dan strip en tekenfilm, die toch een soort eerste graads verwantschap bezitten. Met de verfilming van *Batman*, *Tank Girl* en *Judge Dredd* en het verschijnen van strips over *Star Trek* en *James Bond* is er zelfs al een kruisbestuiving met de 'echte' film op gang gekomen, maar de relatie tussen bijvoorbeeld *Manga* en *Anime* of de *Kuifje* strips en de tekenfilms is toch de hechtste.

De Klare Lijn

Waar de *Kuifje* albums over het algemeen nogal om worden bewonderd, en niet ten onrechte, is voornamelijk de meesterlijke en onopvallende wijze waarop Hergé zijn verhalen styleerde. Het belangrijkste middel dat hem hiertoe ter beschikking stond, was zijn heldere, vlakke tekenstijl waarin slechts het

meest noodzakelijke met lijnen wordt aangegeven om een wonderbaarlijk natuurgetrouwe voorstelling te creëren. De Klare Lijn, zoals deze stijl wordt genoemd, kenmerkt zich vooral door helderheid, geordendheid, en een bijna volledig gebrek aan schaduw om 3-dimensionaliteit te suggereren. Ook hebben de inktlijnen allemaal dezelfde dikte, vooraan zowel als in de verte. Hergé maakte nooit gebruik van arcering of spikkeltjes die het beeld maar zouden vertroebelen. Verder wist hij een verhaal zo in beeld te brengen dat niet te veel tekst nodig was om het uit te leggen, een precair evenwicht dat in andere strips nogal eens wordt verstoord zodat er meer wit van tekstballons op een pagina te zien is dan kleur van de plaatjes. Bij Kuifje is ook het kleurgebruik superb. De zachte pasteltinten versterken de heldere, overzichtelijke sfeer in de plaatjes, de pagina's zijn een harmonieuze eenheid. De albums hebben een prettig ritme en de voortgang van het verhaal wordt bevorderd door bewegingen voornamelijk van links naar rechts, in de leesrichting te laten gebeuren, behalve als iemand op zijn schreden terugkeert (de film zondigt nogal eens tegen deze regel).

Beter dan het boek?!

Veel van deze kwaliteiten vallen natuurlijk weg bij het omzetten van een strip naar tekenfilm en dat wordt door de echte liefhebbers van Kuifje en de Klare Lijn nogal eens betreurd. Hier is dan ook het punt waarop gezegd kan worden dat een vergelijking van boek en film mank gaat en hier moeten we dus gaan zoeken naar andere, nieuwe en voornamelijk cinematografische kwaliteiten van in dit geval *De Krab met de Gulden Scharen*. De film is goed getekend, in sommige gevallen zelfs beter dan het boek dat uit ik meen 1947 stamt, toen Hergé zijn stijl nog niet helemaal geperfectioneerd had. Bijvoorbeeld de blik op de Antwerpse haven is van een schoonheid die alleen in de laatste en de hertekende albums bereikt werd. Een shot van de kade van Bagghar benadert zelfs de gevoeligheid van de avant-garde striptekenaar Jacques de Loustal. De scènes in het ruim van het vrachtschip de Karaboudjan zijn vol suspence verfilmd in de beste traditie van Alfred Hitchcock met goed spannende muziek eronder.

Vergelijking

Inhoudelijk is de vergelijking met het boek natuurlijk wel goed te maken en daar heeft het origineel toch mijn voorkeur. De lachwekkende en opvoedend bedoelde rode draad van het

alcoholisme van kapitein Haddock is in de film dermate afgezwakt dat juist de geheel-onthouderig belerende ondertoon wegvalt, waardoor 's kapiteins dronkenschap van haar functionaliteit wordt beroofd. Het beroemde plaatje waarin de ontmoeting van Kuifje en Haddock staat opgetekend en waar Kuifje gewapend met een pistool "Sjt!... Niet roepen." fluistert, is ook om onduidelijke redenen van het vuurwapen ontdaan. Wat is dat toch voor zelfcensuur?

Politiek correct

Verder is het geheel in een nieuw jasje gestoken. Zo is de opium in het ruim van de Karaboudjan veranderd in 'drugs', wat op z'n Vlaams uitgesproken wordt met een 'g' die juist van boven de Moerdijk lijkt te komen. Dat de smokkel van drugs van Antwerpen naar Noord Afrika wat minder geloofwaardig is dan van opium, deert de makers blijkbaar niet zo. De meesterlijke vloeken van kapitein Haddock zijn grondig op politieke correctheid gescreend. Exit derhalve 'Basjie-Boezoeks', 'Zoeloes' en 'Turkse mutsen'. Gelukkig houden we de zandvlooien, wildemannen, kwallebehangers, tapijtkevers, wafelijzers en beeldbestormers. Ook de 'drugsbaron'

Omar ben Salaad dreigt niet langer Jansen en Janssen levend te villen; zij moeten het nu doen met niet meer dan geselen. Wellicht de gunstige invloed van Amnesty International? Bij deze afzwakkingen en toevoegingen zet de ware liefhebber misschien zijn vraagtekens, maar in feite doen ze er niet zoveel toe wanneer je de film onafhankelijk van het album beschouwt. Verder is het voor de film wel jammer dat het gestuntel van de beide besnorde detectives in bewegend beeld net iets te flauw is. Ook doet zich het vreemde verschijnsel voor dat juist de filmische kwaliteit die de albums in hoge mate kenmerkt, grotendeels verloren gaat in de tekenfilmversie.

Mooie tekenfilm

Al met al vind ik het echter een mooie tekenfilm *in its own right*, die de vergelijking met andere Europese en Amerikaanse tekenfilms op een bescheiden manier best aankan, maar die niet al te nauwkeurig met het origineel moet worden vergeleken. Ik zou de slotwoorden van Bunji Kuraki uit de film willen overnemen waar hij met Oosterse ondoorgrondelijkheid (of Vlaamse onnauwkeurigheid) zegt: "Dankzij het ingrijpen van meneer Kuifje en zijn vrienden was dit niet mogelijk geweest."

Kuifje -
De Krab met de
Gulden Scharen.

Nederlands
ondertiteld
f 39,95
Polygram

Rowan Atkinson
in

BEAN

ONGEZIEN

*Niet op TV,
wel op Video CD*

Bij de NATUURKUNDE-proeven loopt de spanning wel erg hoog op en bij de TEKENLES ook, want wat daar gebeurt... Na de JUDOLES gaat iemand er met mijn broek vandoor en op het parkeerterrein komt mijn auto een beetje in de verdrukking, wat een blijvende indruk op ons allebei achterlaat.

Normaal gesproken haat ik de KAPPER, maar dit was het einde! Knip, knip! Pluk!! Ruk!! (Grinnik, grinnik). Ik vermaak me uitstekend op het DORPSFEEST, waar Teddy een prijs wint en op het STATION ontdek ik twee dingen:
10 Het is erg donker in een postzak
20 Moskou is verbazend ver weg

Engels gesproken, Nederlands ondertiteld.

PolyGram Video

MET EEN COMPLEET NIEUWE, NOOIT EERDER UITGEZONDEN AFLEVERING

Philipscdi.com

Service pagina

Een nieuwe rubriek met oude nummers

De redactie

De redactie van CD-i Magazine is benieuwd te vernemen wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit bij voorkeur schriftelijk. Stuur een kaartje of brief naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
t.a.v. Redactie CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

Brieven aan de games-redactie met vragen of tips over bepaalde spellen kunnen eveneens naar het bovenstaande adres gestuurd worden met de vermelding 'Tips & Trucs'.

Als je de mogelijkheid hebt om elektronische post te versturen, dan kan je een e-mailtje sturen naar cdi@hub.nl

Abonnement

CD-i Magazine komt 11 keer per jaar uit. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement opzegt, uiterlijk twee maanden voor vervaldatum. Per 1 november 1995 moeten we, wegens de sterk gestegen papierprijzen, het abonnementsgeld verhogen naar f 69,95 (Bfrs. 1399). Losse nummers gaan dan f 9,95 kosten. Elke nieuwe abonnee krijgt een welkomstgeschenk. Voor onze abonnees van het eerste uur hebben we een speciale aanbieding bij verlenging van het abonnement. Let op de brief die te zijner tijd in de brievenbus valt!

Abonnementen administratie

CD-i Magazine
Postbus 22855
1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost
Telefoon 06-8212252 (20 cent per minuut)

Nabestellen

CD-i Magazine bestaat nu ruim een jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken? Met ingang van dit nummer kun je oude nummers nabestellen.

Op dit moment zijn alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95 per stuk. Een complete jaargang (11 nummers) kost f 59,95. De porto- en verzendkosten zijn f 5,- per exemplaar. Voor drie of meer exemplaren zijn de kosten f 12,50 per zending. Een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque kun je sturen naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
o.v.v. Nabestellingen CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

Verschijning

Het laatste nummer van dit jaar komt uit op 23 november.

'94-1

'94-2

'94-3

'95-1

'95-2

'95-3

'95-4

'95-5

'95-6

'95-10

'95-9

'95-7/8

Over keizers, kunst en Chinese thee

5000 jaar Chinese kunst en beschaving samengepakt op een anderhalf uur durende CD-i, dat is wat Philips met 'The Forbidden City' de interactieve huiskamer biedt. Deze paleisstad met een oppervlakte van meer dan zevenhonderdduizend vierkante meter herbergt zo ontzettend veel Chinese kunst en cultuur dat het uitbrengen van een CD-i hierover zonder meer terecht is, hoewel natuurlijk lang niet alles op één CD-i kan worden samengebracht.

Hans Stavleu

The Forbidden City

Ter gelegenheid van de 70-ste verjaardag van het Paleismuseum in Beijing is een interactieve rondreis door deze voormalige Verboden Stad gemaakt. Nadat sinds 1982 een aantal fotoboeken zijn verschenen over paleizen, schatten en het dagelijkse leven in deze fameuze stad, werd het tijd een en ander te combineren tot een interactieve documentaire. Een volle twee jaar is aan deze Engelstalige internationale productie gewerkt om zodoende een nauwgezette beschrijving te geven en daarmee tegelijkertijd promotie te maken voor het museum en voor China in het algemeen en de Chinese taal en cultuur in het bijzonder. Dat wellicht ook wat ambtelijke zaken hebben meegespeeld in deze vrij lange produktietijd vertelt de geschiedenis niet.

Merkwaardige mengeling

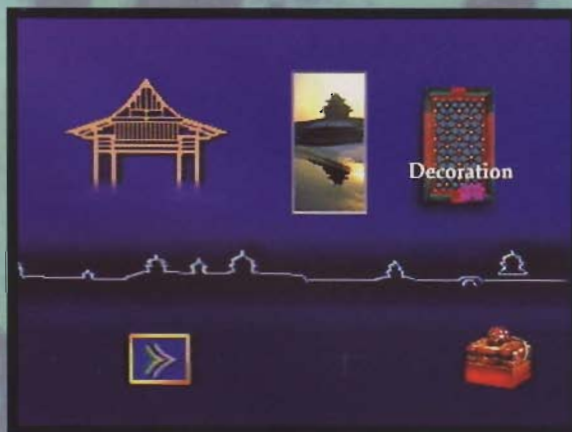
Met een nieuwsgierige spanning pakte ik de CD-i uit de doos en schoof het voorzichtig in de speler. Een beetje gespannen omdat je bij het onderwerp De Verboden Stad enigszins het gevoel hebt ooggetuige te zijn van niet zomaar een verboden stad maar vooral van een min of meer verboden periode. Het laat je de tijd meebelevan van een heel bijzondere mix: die van goed en kwaad, van kunst en kitsch, van architectuur en dagelijks leven, van regeerders, rechters en onderdanen, van taal en teken en van individu en massa.

Proeven en voelen

Dat gevoel wordt grotendeels bewaarheid als je bezig bent met de interactie in The Forbidden City. Na een rustige, bijna langzame inleiding kun je kiezen uit drie belangrijke onderdelen van de CD-i: Architecture, Treasures en Five Hundred Years of Ming and Qing Dynasties. Zo kies je je eigen wegen door de verboden stad en beweeg je je door op speciale pictogrammen te klikken, die bedoeld zijn om verder in een hoofdstuk te gaan of terug te keren naar het vorige hoofdstuk. Natuurlijk zijn er ook pictogrammen om het programma te beëindigen of overzichten te krijgen. Onderwerpen in een hoofdstuk worden door middel van klikbare voorwerpen aangegeven. En overal waar je komt, voel en proef je de Chinese sfeer. En dan bedoel ik niet de ambiance die je in een westers Chinees restaurant ondervindt, maar echt eentje uit De Verboden Stad en alles dat daarbij hoort.

Ming en Qing

In prachtige beelden van foto's met stadsgezichten maar voornamelijk van uitstekend geconserveerde tekeningen en schilderijen en voorzien van passende, meestal Chinese, muziek geeft de disc een goed inzicht in vele aspecten van De

Verboden Stad en zodoende tegelijkertijd voor een deel van het dagelijks leven van het voorbije China. Zo is het hoofdstuk Five Hundred Years of Ming and Qing Dynasties mijn favoriete hoofdstuk van deze CD-i. Het sleept je werkelijk mee in allerlei aspecten van het leven in die wonderbaarlijke stad. Want zo wist ik niet dat er

naast het drinken van thee en het genieten van keizerlijke diners er eveneens zeer uitgebreide picknicks en barbecues werden gehouden. En via de getoonde beelden is het mij duidelijk geworden dat naast theater en opera er een behoorlijke rol was weggelegd voor het spelen van Go. Het is zeker aardig te bedenken dat ze daar toch heel wat tijd in moesten stoppen, met al die vele bijvrouwen die ze hadden!

In dit uitgebreide hoofdstuk valt er ook nog een en ander te weten te komen over een aantal belangrijke keizers, waaronder 'The Last Emperor' Pui Yi. Van hem is er wat fotomateriaal te zien en worden er stukjes uit zijn dagboek (The Life of an Emperor) voorgedragen.

INTERNET INGEWIKKELD?

web HET INTERNET MAGAZINE IS UW WEGWIJZER OP DE DIGITALE SNELWEG
ELKE MAAND BOORDEVOL:
PRAKTISCHE TIPS ◉ HELDERE VERHALEN ◉ DE LEUKSTE ADRESSEN ◉ DE BESTE PRAKTIJK VOORBEELDEN

NEEM NU EEN ABONNEMENT EN **U** ONTVANGT
HET PRACHTIGE PROGRAMMA INFOCENTRAL

WEB HET INTERNET MAGAZINE VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR.
LOSSE NUMMERS KOSTEN f 9,95 (Bfr. 199).
EEN JAARABONNEMENT KOST f 69,95 (Bfr. 1399).
BOVEDIEN ONTVANGT U ALS ABONNEE HET PROGRAMMA
InfoCentral (uw persoonlijke agenda, planner, mailer,
telefonist, database en nog veel meer) als welkomstgeschenk.

Vul de bon in
EN STUUR DEZE INGEVULD NAAR:

WEB MAGAZINE
ANTWOORDNR. 1228
2000 VG HAARLEM

Ik wil een abonnement voor f 69,95 (Bfr. 1399)

Naam (M / V)

Adres

Postcode Plaats Telefoon

Wijze van betaling:

- Nederland** Ik heb een giro/eurocheque bijgesloten
 Doorlopende machtiging; Banknr / Gironnr
- België** Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekening-
nummer 230-0199985-88, t.n.v. de Generale Bank NV
in Turnhout, t.a.v. WEB Internet BV.

Philipscdi.com
Handtekening

Een poststuk is niet nodig.

Artistische architectuur

De architectuur in De Verboden Stad speelde een belangrijke rol. Een van de onderdelen binnen het hoofdstuk Architecture laat in een dertigtal schilderachtige beelden een en ander van de stad zien. Aan de hand van gebouwen, hekwerken, pilaren, plafondbeschilderingen en tuinen

krijg je een zeer romantisch idee van het leven binnen de muren van de stad. Door dat ook nog eens in verschillende jaargetijden te laten zien, wordt het beeld compleet: van een stralende zon die door het gebladerte van een boom schijnt tot en met de smeltende sneeuw op de daken van een paleis. Maar de disc toont veel meer aspecten die met artisticeiteit en architectuur te maken hebben. Bouwtekeningen en -concepten kun je onderzoeken, structuren zijn met behulp van animaties en foto's te vergelijken en in het onderwerp Decorations kun je onder andere het belang van kleur leren. Bovendien kun je daar ook nog eens mee aan de slag. Je kunt met een simpele klik daken en muren van een kleur voorzien en is de kleurcombinatie die je hebt gekozen een belangrijke dan kun je daarover extra informatie krijgen, zodat je spelenderwijs leert hoe kleur bijdraagt in rang en status.

Indrukwekkende impressie

Als je ooit, zoals ik, een minicursus calligrafie hebt gevolgd dan weet je in onze westerse beschaving dat het niet meevalt netjes te schrijven. In China is calligrafie veel meer dan schoonschrijven, het is een ware (en hoogwaardige) vorm van kunst die al in de vroege kinderjaren wordt aangeleerd. De CD-i laat dan ook heel duidelijk zien dat schijnbaar in de haast geschreven krabbels op een vel rijstpapier prachtige uitgebalanceerde penseelstreken zijn die met uitermate vaste hand zijn neergezet.

Behalve calligrafie valt er heel veel te zien over de verschillende kunstvoorwerpen en de meer dan ambachtelij-

ke uitwerking daarvan. En alles dat wordt getoond is even indrukwekkend. Of je een koperen of bronzen draak ziet, een tekening van een man met bloemen in zijn haar, geschiedenis gesneden in jade, een kleurrijk geschilderde vaas, een in hout uitgesneden borstelhouder of een met goud beslagen windmolen-klok, alles is even gedetailleerd, aangrijpend en overweldigend.

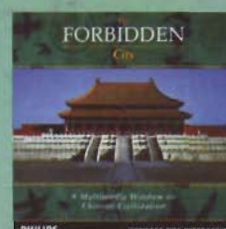
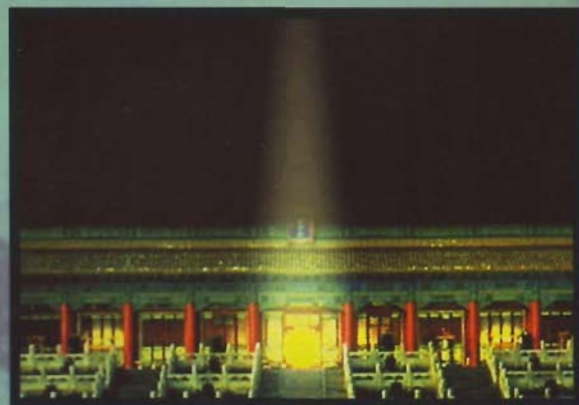

En nu echt

Hoewel ik een index erg mis, is *The Forbidden City* een pracht van een programma. Het moet worden gezegd dat je een positief gevoel overhoudt van deze stad en dat je van negatieve perikelen uit de voorbije Chinese perioden

weinig bemerkt. Maar zoals nu de thema's architectuur, kunst en cultuur in beeld worden gebracht, heb je aan 90 minuten 'bright sight of life' meer dan voldoende. In de doelstelling om je warm te maken voor een echt bezoek zijn de samenstellers zeker geslaagd.

**Forbidden
City**

**CD-i/
Digital Video**
Engels
f 59,95
In november
ver verkrijgbaar

Bach en Mozart in een videoclip

Met de muziek van de laatste decennia is de trend van de videoclip ook ingezet. Geen hit meer zonder clip en vaak lijkt het erop dat de muziek alleen nog maar verkocht wordt op de kwaliteit van de clip. Met klassieke muziek ligt dat anders. "Die muziek heeft dat toch niet nodig?", zul je zeggen. André Rieu heeft al eens bewezen dat dat wel zo is. Nu ligt er een tweetal Video CD-titels in de winkel dat het nut van beeld eens te meer aantoot. Om maar meteen met de deur in huis te vallen: de Brandenburgse concerten van J.S. Bach en de Gran Partita van W.A. Mozart.

Rom Helweg

Het bedrijf Columns Classics heeft een serie klassieke werken op de markt gebracht met onder andere Haydn, Händel en Monteverdi. Deze serie behandelt de grootste klassieke werken uit de muziekgeschiedenis op een zeer stijlvolle manier. Niet "Alle 13 Klassiek", maar een gedegen keuze uit de belangrijkste werken. Muziek om naar te kijken. Je weet wel, het zondagmorgengevoel, het zachtgekookte eitje en de twee warme croissants hebben heerlijk gesmaakt en je hebt behoefte aan mooie muziek. Dan zit je hier goed.

Brandenburger Concerten

Johann Sebastian Bach stond in zijn tijd al bekend als één der grootste componisten aller tijden. Hij was niet alleen componist, maar bespeelde ook als geen ander het clavecimbel. Dat is te horen in zijn stukken, waarin het clavecimbel altijd een hoofdrol speelt. Hij was niet alleen een groot voorbeeld voor alle klassieke componisten die hem volgden, zoals Mozart en Vivaldi, maar heeft nog steeds invloed op de hedendaagse muziek. Zowel Jazz- als popmuzikanten maken gebruik van de klassieke manier van harmoniseren waar Bach grootmeester in was.

De Brandenburger concerten zijn naast de Mattheus Passie en de fuga's de beroemdste werken van de hand van Bach. Geschreven voor een kleine kamerbezetting behoren deze concerten tot de meest vertolkte klassieke werken. Bach wist altijd een wiskundige boodschap mee te geven aan zijn werk. Zo heeft de Christuspartij in de Mattheus evenveel noten als de dagen die Christus heeft geleefd. In andere werken had Bach weer een anagram van zijn naam verborgen. Het is niet zeker, maar het gerucht gaat dat de Brandenburger concerten evenveel noten bevatten als het aantal inwoners van die stad op dat moment.

Divertimenti 8 en 16

Laatst hoorde ik in een film iemand zeggen: "Ach, je ouders vallen best mee. Denk je dat ze bij Mozart, toen hij op zijn vierde al zat te componeren niet hebben gezegd: 'Hou nou eens op met dat gejeengel en ga naar bed!'" Dat is bijna onvoorstelbaar. Hoe verguisd Mozart in zijn tijd dan ook geweest mag zijn, hij wordt nog steeds als een genie gezien, die zijn inspiratie van God zelf kreeg. Het Cracow blaasensemble vertolkt zijn Divertimenti 8 en 16 op meesterlijke wijze. Heel intiem, vanwege de niet al te grote bezetting, komt deze muziek tot je. En het is nog niet vervelend om naar te kijken, ook. Het perfecte geluid draagt werkelijk bij tot een heel aparte ervaring.

**Bach - Brandenburg
Concertos
3, 4 en 5**
Brandenburg Consort

**Mozart - Gran Partita,
Divertimenti 8 en 16**
The Cracow Wind Ensemble
Video CD
f 39,95
Vanguard Classics

*Erotiek van ver voor
grootmoeders tijd*

Monteverdi: Banquet of the Senses

Monteverdi wordt wel gezien als de allereerste opera-componist. De madrigalen en liederen die tot dan toe waren gecomponeerd, waren alleen vertellend. In de renaissance, waar Monteverdi een grote naam in was, vertelden de liederen vaak over de oude Romeinse goden. Liefdesliederen, dat wel, maar niet echt sappig om naar te kijken. Monteverdi veranderde dat. Hij voegde het element theater toe aan de muziek. Zo ontstonden de scenas, kleine muzikale toneelstukjes van ongeveer tweeëneenhalve minuut. Omdat hij gewoon in dienst was bij de hertog van Mantua, werd hem opgedragen muziek te schrijven voor in het Palazzo Te. Deze Madrigali Erotici klinken de meesten van ons in de oren als stijve, godsvruchtige liederen, maar niets minder is waar.

Emotie

Wanneer je tegenwoordig naar een concert van madrigalen gaat, kom je meestal in een kerk terecht, waar de zangers stijf de ijle klanken zingen zoals ze bedoeld zijn. Met een melancholieke blik proberen de uitvoerders koste wat kost iedere emotie te onderdrukken. Want ze weten wel beter. De teksten variëren van de meest overdreven vunzigheden tot passionate liefdesbetuigingen. Met als achtergrond de erotische schilderijen waar je ogen niet aan konden ontsnappen, moesten ze bijdragen aan het lustgevoel van de gasten. Als ze maar naar huis zouden gaan met het gevoel van: "Die Gonzaga heeft het toch maar goed!" Maar ja, hoe vertel je dat aan een tegenwoordige concertbezoeker, die zich van geen kwaad bewust is en zich er eindelijk eens toe gezet heeft zijn keurige schoonouders op een avond uit te verrassen!

Documentaire met veel muziek

De Video CD is niet alleen een concert. Het is een documentaire waarin de muziek van die tijd de hoofdrol speelt. Toch krijg je een mooi inzicht in het Italië van die tijd. De schilderijen in het paleis, gemaakt door Giulio Romano, laten Bob Guccione met een jaloerse blik achter. De muziek wordt vertolkt door The Consort of Musicke. Over het algemeen niet de meest bekende naam, maar voor

kenners is dit de top op het gebied van renaissance-muziek. Als sopraan kunnen we bijvoorbeeld Emma Kirkby beluisteren. De artistieke leider van het gezelschap, Anthony Rooley, heeft de madrigalen in hun meest oorspronkelijke vorm weten te presenteren. Een ware traktatie! Een concert dat eindelijk goed gepresenteerd wordt, of een documentaire waarin muziek voorop geplaatst wordt.

Monteverdi - Banquet
of the Senses
Consort of Musicke
Video CD
f 39,95
Vanguard Classics

Het Palazzo Te was wellicht het grootste en sjiekste bordeel in de Italiaanse geschiedenis. Tijdens de Italiaanse Renaissance was het de gewoonte dat de graven en hertogen hun aanzien toonden door het aantal courtesans dat zij tot hun beschikking hadden. De Conzaga familie was een van de vooraanstaande dynastieën in Mantua. Om op te kunnen scheppen tegenover de rest van de adel lieten zij een paleis der lusten bouwen. Een schitterend paleis, dat aan de buitenkant doet denken aan een Romeins paleis, maar van binnen uitpuilt van erotische schilderijen. Monteverdi was een hofcomponist van de hertog, die moest zorgen voor de muzikale omlijsting van de uitspattingen die zich hier afspeelden. Deze erotische madrigalen staan op de Video CD Banquet of the Senses. Een documentaire met als hoofdmoot de erotische muziek van Monteverdi.

Films op CD-i geven je het gevoel alsof je in de bioscoop zit, alleen je hoeft er de deur niet voor uit. De beeld- en geluidskwaliteit zijn dusdanig goed dat een film thuis voor de buis een extra dimensie krijgt. Gelukkig zijn er al veel speelfilms op CD-i gezet en dit aantal groeit gestaag. Wij bespreken elke maand een aantal nieuwe speelfilms die op CD-i zijn verschenen.

Op Center en Clear And Present Danger

Tom Clancy strikes twice

Tom Clancy is de schrijver van meerdere boeken die zich afspelen op regeringsniveau. *The Hunt For Red October*, waar een Russische duikboot overvaart naar het westen; *Patriot Games*, waar een ex-CIA agent te maken krijgt met de IRA; *Clear and Present Danger*, waar hij wordt gebombardeerd tot hoofd van de CIA en *Op Center*, waar een kleine divisie van het Pentagon een nucleaire vergissing voorkomt. Nu zijn al deze boeken verfilmd, en gelukkig ook uit op Video CD

We kenden natuurlijk al *The Hunt For Red October*, waar Sean Connery onder het gestamp van de duikboot de overstap naar het westen maakte en *Patriot Games*, waar Harrison Ford de ex-CIA agent Jack Ryan vertolkte. Hij had gezworen nooit meer bij de CIA in dienst te gaan, maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan. In *Clear And Present Danger* is hij dan ook terug. Hij is verder gegaan met zijn carrière, sterker nog; hij is hoofd geworden van de CIA.

Clear and Present Danger

Na zijn heldendaden tegen de IRA wordt Jack Ryan ingeschakeld als directeur van de CIA, omdat Admiraal Greer (James Earl Jones) met klachten is opgenomen in het ziekenhuis. Hij krijgt de instructies die bij

zijn taak horen, en wordt ingelicht over de zaken die gaande zijn. Daartussen zit een wel zeer belangrijke taak: een operatie in Latijns Amerika, waar een aantal agenten uit Ryan's omgeving nauw bij betrokken zijn. Het is hun doel om zo snel mogelijk een groot aantal cocaïneplantages uit te schakelen, om zo een verdrag van de Amerikaanse regering met dat land te versterken.

Schandaal

Ryan zet alles op zoals het hoort. Wanneer de operatie eindelijk goed en wel op gang is, wordt er van bovenaf een halt toegeroepen. Het verdrag blijkt ook op een andere manier te kunnen bestaan. Om nu door te gaan met moorden in Midden Amerika zou slecht voor de relatie zijn. Ryan krijgt de opdracht om zo snel mogelijk de operatie stop te zetten. Dat is echter nogal moeilijk omdat de verbindingen met de jongens in het veld zijn afgesneden. Ryan komt achter een schandaal dat reikt tot in de hoogste regionen van de Amerikaanse regering. Maar ja, als je je tegen die gevestigde orde wilt afzetten, moet je van goede huize komen.

Clear and Present Danger mag dan als een vervolg op *Patriot Games* gezien worden, de film staat absoluut op zich, en heeft minstens evenveel zeggingskracht. Een

klacht tegen de corruptie die soms tot in de hoogste regionen doorspeelt. En dan ten overvloede: "Als je maar lang genoeg doorvecht, zal de waarheid overwinnen!"

Op Center

En dan de film *Op Center*. Het zou in de lijn der verwachtingen liggen dat voor de hoofdpersoon weer een top-acteur gekozen werd, of waarom niet gewoon weer Harrison Ford? Nee, *of all people* Harry Hamlin, de 'knappe' advocaat uit L.A. Law die met iedereen het nest induikt. Zo van: "Jongens, zullen we dit keer maar eens een flat character gebruiken? Ja jottem, Harry Hamlin! Kunnen we dat wel maken? We hebben het wel over Tom Clancy." Alle gekheid op een stokje, de film heeft er niet echt onder geleden.

Rampenspecialisten

Op Center is een gedeelte in het Pentagon, waar weinigen iets vanaf weten. Een kleine divisie rampenspecialisten die wordt ingezet wanneer er directe oorlogsdreiging ontstaat. Vooral in de koude oorlog heeft dit operatiecentrum meerdere malen haar nut bewezen. De muur is echter gevallen en de politieke betrekkingen tussen de VS en het oosten zijn sterk verbeterd. Door een aantal goede besprekingen in Geneve worden alle kernraketten ontmanteld, onder toezend oog van beide partijen.

Overbodig

Volgens de regering is *Op Center* overbodig geworden. De mensen van *Op Center* hielden zich alleen nog maar bezig met het simuleren van rampen om zo alert te blijven op wat er kon gebeuren met de zo prille wereldvrede. Als een groepje grote kinderen die oorlogje zitten te spelen, zaten zij dan om een grote tafel alle worst case scenario's uit te dokteren en hadden daar dan meestal een oplossing voor. Maar daar gaat de regering niet voor betalen! Hamlin wordt aangesteld als nieuwe directeur. Hij staat bekend als iemand die in de zestiger jaren met vredesdemonstraties heeft meegelopen en het personeel van *Op Center* voelt de bui al hangen.

Handel in kernkoppen

Aan de andere kant van de wereld gebeurt er echter iets vreemds. Tijdens een operatie om SS 25 raketten van hun kernkoppen te ontdoen, wordt de Amerikaanse inspectieploeg vermoord. Eén man overleeft het, en zendt direct een noodsignaal uit naar het Pentagon. De daders blijken ex- KGB agenten te zijn, die een lucratief handeltje op willen zetten in oud, maar zeer effectief oorlogsmateriaal. Dit zijn nou gevallen voor *Op Center*.

De pers ligt dwars

De president wordt ingelicht en er moet zo snel mogelijk om toestemming gevraagd worden om een internationale actie op poten te zetten. En dat alles zonder de Russen of misschien het Midden Oosten te alarmeren. De president vat de zaak zwaar op, en doet er alles aan om de crisis zo snel mogelijk te bezweren. Dat gaat alleen een beetje lastig als hij onder de douche staat, en zijn maitresse op hem ligt te wachten. Vooral wanneer deze maitresse een nogal ambitieuze journaliste is, die maar wat graag een mooie primeur wil meepikken.

Listig plot

Normaal heeft *Op Center* geen problemen met dit soort operaties, maar wanneer de pers gaat tegenwerken.... *Op Center* is een ontzettend spannende film, daar kom je niet onder uit. Het plot zit listig in elkaar en wordt nog eens aangedikt omdat het privéleven van onze directeur ook nog eens onder de loep wordt genomen. Een verhaal zoals we dat kennen van Tom Clancy, en onmisbaar in de reeks. (WH)

Clear and Present Danger

Nederlands ondertiteld

f 59,95 Bfr. 1199

Philips Media

Op Center

Nederlands ondertiteld

Verhuur

Domestic

Forrest Gump

The American Dreamstory

Vorig jaar was het erg spannend bij de uitreiking van de Oscars. Twee films waren favoriet: Pulp Fiction, de cultfilm van Quentin Tarantino, en Forrest Gump, een modern sprookje van cinema-illusionist Robert Zemeckis. Het publiek verwachtte dat The Academy nu eindelijk zou kiezen voor iets baanbrekends als Pulp Fiction, maar dat was niet het geval. Het sentiment overwon, en als je mijn mening vraagt, hebben ze gelijk gehad. Forrest Gump is een film die je gezien moet hebben.

Forrest Gump (Tom Hanks) groeit op als iets te langzaam lerend jongetje onder de bezielende zorg van zijn moeder (Sally Fields). Hij heeft een paar normen en waarden waar hij zich strikt aan houdt. Doen wat je gezegd wordt, zijn liefde voor het meisje Jenny, en de raadgevingen van zijn moeder. Hij had een paar scheve benen en moest daarom in een beugel lopen. Hij kon er echter wel aardig mee dansen, en dat inspireerde een logé tot een eigen stijl van bewegen. Elvis stierf later aan een overdosis.

In het leger

Wanneer Gump opgroeit, komt hij terecht in het leger tijdens de Vietnam oorlog. Omdat hij strikt doet wat hem gezegd wordt, schopt hij het ver. Hij heeft een hechte vriendschap met Bubba de garnalenvisser. Tijdens een aanval redt Forrest zijn sergeant, maar laat Bubba het leven. Vlak voor hij sterft, belooft Gump aan Bubba dat hij voor hem garnalen gaat vissen. De sergeant van Forrest was liever op het slagveld gestorven dan invalide te blijven, maar Gump krijgt een onderscheiding voor zijn moed. Hij maakt kennis met Kennedy, die hem roemt om zijn daden als soldaat en als tafeltennisser. Kennedy werd vermoord.

Jenny

Door al deze verhalen heen, er zijn er talloze zoals hierboven beschreven, speelt de liefde van Forrest voor Jenny. Jenny en hij waren onafscheidelijk, totdat Jenny haar eigen keuzes ging maken; hippie, junkie, vredesactiviste en naaktdanseres. Forrest weet wat liefde is, al is dat niet het gevoel voor liefde dat Jenny met hem deelt.

Hoewel ze zich veilig voelt bij zijn onvoorwaardelijke trouw, wil ze niet met hem trouwen. Totdat blijkt dat ze een kindje van hem heeft. Forrest is inmiddels multimiljonair geworden, omdat zijn partner in de garnalen heeft geïnvesteerd in één of andere fruitfabriek (Apple?). Is het dan niet logisch dat ze bij elkaar wonen?

Special effects

Om Forrest in de film naast Kennedy te laten staan, met Nixon te laten praten en met John Lennon in een talkshow te laten zitten, is gebruik gemaakt van de kennis van het bedrijf Industrial Light & Magic. ILM was bijvoorbeeld verantwoordelijk voor de levensechte dino's in Jurassic Park en weet als geen ander beelden te bewerken voor de film. Gump schudt werkelijk de hand van Kennedy, en je moet wel heel goed opletten om te merken dat Kennedy's lippen anders bewegen dan de woorden die hij zegt. Niet voor niets een bergje Oscars voor deze film. Tom Hanks is geniaal. Het is niet vaak dat ik een traan laat om een mannelijke monoloog. (RH)

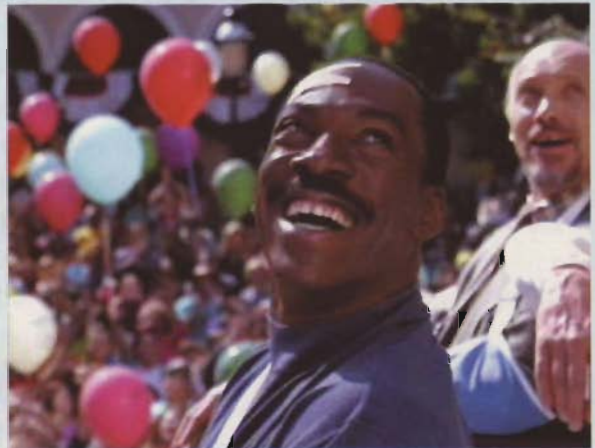
Forrest Gump
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 1199
Philips Media

Beverly Hills Cop III

Eddie Murphy-show

Met de term *never change a winning streak* werd ooit bedoeld dat je een gouden formule nooit moest veranderen. Niet iedere verandering is immers een verbetering. Toch wil dat niet zeggen dat terug grijpen op een goed concept altijd werkt. Vorig jaar beleefde Eddie Murphy's Beverly Hills Cop haar derde editie. De populariteit van ooit de bijna-rijkste man van de VS was tanende, dus misschien dat Axel Foley hem uit het slop kon halen.

Detective Axel Foley diende als voorbeeld voor menige jongeman. Nog steeds zijn er vrienden in mijn omgeving die niet meer van zijn lachje zijn afgekomen. Heerlijk om te zien hoe Axel op de meest verrassende manier de meest ongelooflijke dingen voor elkaar kreeg.

Als een olifant

Ook de tweede Cop was van redelijk hoog niveau, hoewel niet echt verrassend meer. In de derde editie van Beverly Hills Cop wordt de immer chagrijnige chef van Foley, Todd, op brute wijze vermoord. Het spoor leidt, en hoe kan het anders, naar L.A. In het pretpark Wonderland spelen zich raadselachtige dingen af. Foley gaat op onderzoek uit met behulp van zijn vriend Billy Rosewood (Judge Reinhold), de enige overgebleve van de *oude garde*.

Billy is inmiddels hoofd geworden van een afdeling met een onuitsprekbare naam. Het bureau is onherkenbaar veranderd, maar de regels zijn nog steeds even tuttig. Foley zit intussen achter Ellis DeWald aan. DeWald geniet grote populariteit als hoofd van bewaking van Wonderland, maar Foley weet wel beter. Als een olifant door een porceleinkast baant Axel zich een weg door de kouwe kak van L.A. om wraak te nemen op de moordenaar van zijn oude chef.

Ouderwets kijkplezier

Wat ooit een fantastische film was met Eddie Murphy, is nu een Eddie Murphy-show geworden. Murphy is producent van

de film, die hem weer terug in de top tien moest krijgen. Daarvoor heeft hij John Landis in de hand genomen als regisseur. Landis maakte ooit The Blues Brothers onsterfelijk, maar had kennelijk moeite met het ego van Eddie Murphy. Foley hoeft niet meer zoveel moeite te doen om ergens binnen te komen, en de oplossingen zijn vaak zo onwaarschijnlijk dat het verhaal niet echt meer loopt.

En toch, ik heb wel weer ouderwets lekker zitten kijken. Bronson Pinchot, Balki uit de serie Perfect Strangers, maakt op onnavolgbare wijze zijn rentree als Serge, die een baan heeft als nicherige verkoper van ultramoderne wapens. Ook de imitatie van Diana Ross door een 150 kilo wegende automonteur is om je te bescheuren. Deze film mag dan ook simpelweg niet ontbreken in de Beverly Hills Cop-trilogie. (RH)

Beverly Hills Cop III
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 1199
Philips Media

De eerste Beverly Hills Cop werd met algemeen gejuich ontvangen. De film werd gezien als een cultprodukt, waarin de sjiekste wijk van Los Angeles met al haar facetten grandioos op de hak genomen werd.

Wayne's World 2

SCHWIIINNNNNGGGG WHAT A BABE!

Het is alweer één jaar of twee terug dat ik min of meer per ongeluk in de bioscoop terecht kwam en een film zag met de weinig uitnodigende titel Wayne's World. Want wie de fok was Wayne? Het gezelschap dat me had meegetroond (jawel, een heerlijke babe) stelde me gerust. Dit zou ik leuk vinden. Dat maken we zelf wel uit, riep ik nog. The babe had gelijk. Anderhalf uur later was ook ik fan van Mike Meyers en Dana Carvey.

Na nummer 1 is er maar één ding te doen. Jawel, wachten op nummer 2. Gelukkig is Wayne's World geen Jaws waarbij elke aflevering slechter werd. Ik ben in ieder geval na twee minuten al verkocht als Radar Love van onze eigen Golden Earring uit de speaker van de tv spettert.

Popconcert

Eigenlijk net als met deel 1 is het verhaaltje van Wayne's World flinterdun. In deel 2 lijken Wayne Campbell (Mike Meyers) en Garth Algar (Dana Carvey) een serieus leven te willen leiden. Het haar is ietwat geknipt, de heren hebben zich ingeschreven voor een studie en doen inderdaad hun best. Schijn bedriegt. Hun tv-show loopt nog altijd, het is nog immer tijd voor 'let's party'. Maar het zorgeloze leven knaagt aan Wayne. Hij wil toch wat meer. In een droom verschijnt plotseling Jim Morrison, de te vroeg gestorven stuwende kracht achter The Doors. Hij draagt Wayne op een popconcert te organiseren. Inderdaad, Waynecamp waar klinkende artiesten als Aerosmith dienen op te treden. De formaliteiten met de gemeente worden snel afgewikkeld maar met de kaartverkoop wil het niet zo vlotten, terwijl zich geen enkele band wil laten contracteren. Bovendien

wordt Wayne's vriendin, een zeer fraaie zingende Chinese, ditmaal belaagd door een aalgladde manager. Garth heeft zo z'n eigen problemen. Hij wordt min of meer aangerand door niemand minder dan Kim Basinger. Garth moet er niet al teveel van hebben. Dom, dom.

Vergissing

Vertwijfeld zoekt Wayne Jim Morrison nog eens op en krijgt te horen dat het misschien toch allemaal een vergissing was. De kaartverkoop is echter inmiddels flink aangehouden en duizenden mensen verzamelen zich op het veld waar het popconcert gehouden moet worden. Geen band heeft zich echter nog aangemeld. Bovendien moet Wayne z'n geliefde uit de klauwen redden van de foute manager. Dat het uiteindelijk allemaal goed komt laat zich raden.

Super-melig

Wat Wayne's World 2 (hetzelfde geldt overigens voor deel 1) echter zo sterk maakt zijn de onverwachte grappen die vaak super-melig zijn maar daarom des te leuker. Ook aardig zijn de vele beroemdheden die piepkleine rolletjes spelen en de conversaties die Wayne en Garth hebben met de kijker. (WH)

Wayne's World 2

Nederlands ondertiteld

f 59,95 Bfr. 1199

Philips Media

El Cid is een film uit 1961 van Anthony Mann. In die tijd was het de trend in Hollywood om massaproducties op de markt

te brengen die zo groots waren opgezet, dat het bijna onmogelijk was om de kosten er weer uit te halen.

Duizenden figuranten moesten in de kleren worden gestoken, honderden paarden

moesten worden getraind en

hele landschappen moesten

worden omgetoverd in mid-

deleeuwse achtergronden. Zo

kennen we bijvoorbeeld

Spartacus, Ben Hur, en natuur-

lijk ook El Cid.

Massaproducties uit de jaren '60

Wanneer je in de twaalfde eeuw de Moorse titel "Cid" kreeg, moest je wel een groot mens zijn. Een leider die, afgezien van zijn afgedwongen leiderschap, rechtvaardig is en groot in denken en doen. Charlton Heston speelt in El Cid een Spaanse edelman die op weg naar zijn geliefde Chimene een aantal Moorse vorsten behoedt voor executie. Spanje leeft onder de dreiging van het Moorse zuiden. Wanneer de Afrikaanse tak van de Islam dreigt om Spanje binnen te vallen, wordt de sfeer tussen de christelijke en de Moorse Spanjaarden grimmiger.

Als een ridder betaamt

De Moorse vorsten zijn zo onder de indruk van de daad van deze edelman dat zij hem de titel Cid geven, wat zoveel wil zeggen als Edele der Edelen. Hiermee zweren zij hem trouw in welke situatie dan ook. De christelijke edelen staan echter anders tegenover deze daad. Zij beschouwen het als hoogverraad en eisen straf. De vader van de Cid, ooit de kampioensridder van de koning, wil excuses van de edelen, en haalt zich hiermee een hoop elende op de hals.

Moord, eer en intrige

De nieuwe kampioen beschuldigt de vader van medeplichtigheid aan hoogverraad. Wanneer de Cid om de eer van zijn vader komt, wordt hij uitgedaagd tot een duel met de nieuwe kampioen. Deze blijkt echter de vader van de mooie Chimene te zijn. Maar ja, een man zonder eer is geen man, dus de kampioen sterft in het duel. De Cid haalt zich hiemee de wraak van Chimene op zijn hals. Alles gaat mis. Het land wordt

bedreigd, er is geen kampioen meer om het land te verdedigen, en de vorsten raken verdeeld. Wanneer dan ook nog de koning sterft en het land verdeeld moet worden onder zijn erfgenamen, begint een lange reeks van aanslagen, vervloekingen en verbanningen.

Sophia Loren

De overlevering van El Cid heeft een prachtig epos opgeleverd waarvan we nu ruim drie uur kunnen genieten. De beeldkwaliteit is perfect omdat de film op 75 millimeter is opgenomen. Ieder beeldje van de filmrol is zo groot als een foto, en net zo mooi. Perfect voor Video CD. Sophia Loren heeft zich onsterfelijk gemaakt in de rol van Chimene, die haar haat en wraakgevoelens uiteindelijk opzij moet zetten voor de liefde voor de Cid. Het is te verwachten dat er binnenkort meer van deze oude massaproducties op Video CD verschijnen. Heerlijk. (RH)

El Cid

Nederlands ondertiteld

f 69,95 Bfr. 1299

Polygram Video

Wicked City

Manga anime is een film-

genre apart. Je vindt het te gek of je kan er niet naar kijken, een tussenweg lijkt onmogelijk. Manga is hard, bloederig, grotesk, apocalyptisch, maar vooral vaak

prachtig, bijna filmisch getekend. Wicked City past perfect in dit rijtje. Voor alle Manga-verslaafden schrijven wij dan ook eenmalig een dosis Wicked City voor.

Wicked City speelt in Tokio aan het eind van de 20ste eeuw. Eeuwenlang is de verhouding tussen de mensenwereld en het domein van de demonen beheerst door een non-agressie pact. Het verdrag moet

nu verlengd worden en daarvoor is de aanwezigheid van de ruim 200 jaar oude dokter Maiyart absoluut noodzakelijk. De krachten uit de donkere wereld doen er echter alles aan om Maiyart voorgoed uit te schakelen.

Levensgevaarlijk spel

Het is aan Taki Renzaburo – lid van de onder cover-organisatie de Zwarte Garde – om de zeer begaafde maar eigenzinnige dokter te beschermen tot de ondertekening een feit is. Hij wordt hierbij geholpen door de bloedmooie Makie, een Zwarte Gardiste van 'de andere kant', en dus uitgerust met de nodige geheimzinnige krachten. Vanzelfsprekend kunnen de twee elkaar in het begin niet luchten of zien, maar in hun gezamenlijke strijd tegen de demonen van de donkere wereld groeit er toch een band. Er blijkt echter veel meer aan de hand dan de ondertekening van het verdrag, en Taki en Makie worden pionnen in een levensgevaarlijk spel.

Filmtrucs

In Wicked City worden, net als in de meeste andere Manga-titels, geweld en sex niet geschuwd, en tere zieltjes zullen beslist vol afgrijzen kijken naar mannenverslindende spinnevrouwen en muterende monsters met oneindig vermenigvuldigende ten-

takels. Niemand kan echter ontkennen dat de Japanners absolute meesters zijn in het filmisch tekenen. Alle 'filmtrucs' worden uit de kast gehaald. Er zijn camerazwenkingen, er wordt in- en uitgezoomd en volop gebruik gemaakt van belichting en schaduw. Met spiegelende lantaarnpalen in de autoruit en vage gestalten die uit de mist komen, kun je nauwelijks meer van een tekenfilm spreken. Mijn persoonlijke voorkeur gaat uit naar de razend knappe diepteconstructie, waarbij 'de camera' bijvoorbeeld focust op de achtergrond en de voorgrond langzaam onscherp wordt, en andersom natuurlijk. Door deze technieken hangt anime veel dichter tegen de 'echte' en 'realistische' speelfilm aan dan de originele tekenfilm. Als je dan ook nog een zwak hebt voor vreemde wezens, geheimzinnige krachten en het aloude gevecht tussen goed en kwaad, dan zit je met Wicked City meer dan goed. (FC)

Wicked City
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Polygram Video

Streetfighter II

Het Japanse paradepaardje anime verovert in hoog tempo steeds meer terrein in de Westerse Wereld. Bij het bekijken van Streetfighter II wordt duidelijk waarom. De film bevat, zoals het een echte Manga-produktie betaamt, de broodnodige dosis geweld en is prima getekend. En wat is er nu ontspannender dan lekker op de bank hangen, en kijken hoe enorme spierbundels elkaar proberen dubbel te vouwen?

Ditmaal is het het misdaatsyndicaat Shadowlaw dat de beschaving in gevaar brengt, en in het bijzonder de kwaadaardige leider Bison. Met zijn psychische krachten wint hij de zielen van de beste vechters ter wereld en recruteert zo een dodelijk privéleger. Met deze onverslaanbare Streetfighters is het een koekie om de wereld te veroveren.

Spierbundels

De Britse en Amerikaanse geheime dienst weten van zijn plannen, maar kunnen niet voorkomen dat Bison steeds meer Streetfighters in zijn macht krijgt. De meester heeft zijn oog laten vallen op Ryu, een legendarische meester in de Oosterse vechtsport, maar deze zwerft over de wereld en lijkt ongrijpbaar. Totdat Bison Ryu's vroegere trainingsmaatje en beste vriend Ken in zijn macht krijgt, en er niet meer valt te ontkomen aan het ultieme gevecht tussen goed en kwaad. Voordat deze climax een feit is, hebben we echter overal ter wereld de grootste spierbundels elkaar te lijf zien gaan, en is elke denkbare karatetrapp minstens drie keer keihard aangekomen.

Vecht-tekenfilm

Streetfighter II is zoals we kunnen verwachten één grote demonstratie van alle mogelijke vechtsporten. Prima getekend en door de aaneenschakeling van draaiende vogelsprongen, zwevende vuurtrappen en dodelijke drakenstoten verveel

je je geen moment. Wat in vergelijking met Manga-toppers als Akira en Wicked City een beetje mist zijn filmische mogelijkheden als camerazwenkingen, belichting en diepte. Maar hiervoor is Streetfighter II natuurlijk een heel andere film. Wicked City en Akira hangen veel meer aan tegen het fantasie-horrorgenre, en onderscheiden zich met muterende monsters en duistere krachten van de westerse filmcultuur. Streetfighter II richt zich daarentegen juist op de westerse - vooral Amerikaanse - stripcultuur, en is ondanks de klappen en trappen die continue worden uitgedeeld dan ook een stuk minder 'heavy' en confronterend. Een en ander neemt echter niet weg dat je Streetfighter II - en het hele Manga-genre - met geen mogelijkheid kunt afdoen als een gewone tekenfilm. Daarvoor zitten de films gewoon te knap in elkaar, en neemt geweld een te prominente plaats in, want dat Manga niet is bedoeld voor al te gevoelige karakters mag intussen duidelijk zijn. (FC)

Streetfighter II
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Polygram Video

Fortress

Voormalig zwarte barret John Brennan (Lambert) vlucht met zijn vrouw Karen naar Mexico omdat zij zwanger is van haar tweede kind, een misdaad

in tijden van overbevolking. De grenspolitie betreft het tweetal en alleen Karen weet te ontsnappen. John wordt voor 31 jaar afgevoerd naar The Fortress, de best beveiligde gevangenis ter wereld.

'behandelde' gevangenisdirecteur Poe. Dit alles gaat natuurlijk gepaard met flink wat bloedvergieten.

Als we de makers van veel science fiction-films moeten geloven ziet de toekomst er zeer somber uit. Fortress is hierop geen uitzondering. Het leven in de Verenigde Staten van 2018 is geen pretje en in de gevangenis moet je al helemaal niet zitten. Christopher Lambert komt daar -- volledig onterecht natuurlijk -- wel terecht, en gaat het hopeloze gevecht aan met Zed, een sadistische supercomputer.

'Crime does not pay'

De vesting wordt zeer commercieel gerund door Zed-10. Deze computer heeft een aangenaam vrouwelijk stemmetje, maar is beslist geen lievertje. Wel is ze uiterst effectief, want er is nog nooit iemand uit The Fortress ontsnapt. Het enorme bouwwerk telt 30 ondergrondse verdiepingen, en zit propvol camera's en laserkanonnen. Zelfs dromen zijn niet veilig voor Zed's allesziende oog. Het meest sadistische grapje is echter een sonde die de gevangenen bij aankomst in hun maag krijgen geschoten. Overtredingen resulteren in gruwelijke pijnen, en als de gevangene het te bond maakt laat Zed het ding ontploffen onder het motto "Crime does not pay".

Wilskracht

Als John merkt dat Karen toch gevangen genomen is en zich eveneens in The Fortress bevindt, staat zijn besluit om te ontsnappen vast. Vanzelfsprekend is dit niet zomaar gepiept en balanceert John letterlijk en figuurlijk regelmatig op het randje. Gruwelijke martelingen kunnen zijn wilskracht niet breken en hij gaat het gevecht aan met het regime van Zed en de

Geen medelijden

De film is duidelijk bedoeld voor de gevorderde actiefilm-kijker die niet vies is van een beetje bloed. Zoals computer Zed geen medelijden heeft met de gevangenen, zo heeft regisseur Stuart Gordon geen medelijden met de kijker. Ontploffende magen en lasergaten in lichamen worden zonder omwegen in beeld gebracht. Eigenlijk is er meer sprake van een gevangenis-ontsnappingsfilm dan van een science fiction-film. The Fortress zelf geeft er wel een zeer aangenaam toekomst-sfeertje aan. De enorme gevangenis met al zijn trucjes en foefjes is schitterend vormgegeven en indrukwekkend in beeld gebracht. Tunneltjes graven en tralies doorvlijen zijn anno 2018 uitgesloten en de bouwers van The Fortress hebben werkelijk met alles rekening gehouden. Behalve natuurlijk -- aldus de inlay -- met de onvermoeibare wilskracht van John Brennan. (FC)

Fortress

Nederlands ondertiteld

f 49,95 Bfr. 999

Cosmos

Salute of the Jugger

De hardste sport aller tijden

In de categorie 'karakterkop' is Rutger Hauer wat mij betreft altijd een topper. Of hij nu een psychopatische lifter (*The Hitcher*) speelt of een moordlustige android (*Blade Runner*), Hauer heeft voor stevige rollen simpelweg het perfecte smoelwerk. Ook in *Salute of the Jugger* loopt-ie weer rond zoals het hoort; stoer, keihard en recht op zijn doel af.

In *Salute of the Jugger* is het toekomstplaatje wederom niet echt rooskleurig. De wereld is stoffig, dor en kaal, verwoest door langvergeten oorlogen. De bevolking leidt een armoedig, onmenselijk bestaan en heeft slechts één bron van vermaak: het kijken naar The Game...een meedogenloos spel zonder regels.

Rugby in het kwadraat

Eén blik op de uitrusting van de spelers maakt duidelijk dat het zonder twijfel om de hardste sport ter wereld gaat. Helmen en been- en armschermers van hout en leer moeten de spelers beschermen tegen klappen met metalen buizen, kettingen en met punten uitgeruste handschoenen. Het doel van het spel is een hondenschedel op een staak te plaatsen. Een soort rugby in het kwadraat dus, waarbij je even makkelijk een been breekt als een oog kwijtraakt.

Juggers

De spelers van *The Game* worden *Juggers* genoemd en genieten als gladiatoren de voorrechten van de overwinnaars: eten, alcohol en sex. Sallow (Hauer) is de leider van een groepje reizende Juggers. Hij speelde vroeger in de league van de Red City - de absolute top voor een Jugger - maar is na het beledigen van een opperheer uit de stad verbannen. Ondanks aandringen van twee jonge Juggers uit zijn groep die de aandacht van de league willen, weigert Sallow aanvankelijk terug te keren naar de stad. Hij gaat echter toch overstag en de groep gaat op weg om een ereklasse-team uit te dagen, en het spel te spelen op een manier die harder en dodelijker is dan ze ooit hadden kunnen dromen.

Grimmig en hard

Het verhaaltje van *Salute of the Jugger* is flinterdun, maar dit is nauwelijks een probleem omdat de actiescènes (en daar gaat het bij deze film toch om) knap gefilmd zijn en elkaar in hoog tempo opvolgen. Het is soms een beetje moeilijk om er achter te komen wie er achter de vechtmaskers schuil gaan, maar de klappen komen er niet minder hard door aan. Als er even niet gevochten wordt is het aan de beelden om sfeer te scheppen. En dit lukt goed. Het sfeertje is de hele film grimmig en hard en de beelden van de ondergrondse Red City zijn zelfs dermate indrukwekkend dat je er voor geen goud zou willen rondlopen. Hauer zegt niet veel, maar is met zijn indrukwekkende verschijning doorlopend op de voorgrond aanwezig. Hij trekt op het juiste moment precies de goede bek en als hij eens wat zegt is het goed raak ook. En verder doet hij wat-ie het best kan; de keiharde bikkel spelen. (FC)

Salute of the Jugger
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr.999
Cosmos

THE MASK

FROM ZERO TO HERO

THE MASK is een kolkende mix van het elastieke smoelwerk van Hollywood-openbaring Jim Carrey, ijzersterke woordgrappen en fantastische special effects en animaties.

Stanley is bankbediende en daar is echt alles mee gezegd. Tot hij op een dag een groen masker vindt, en verandert in een superheld die alles kan. In een niet aflatend tempo raast de groene griezel overal doorheen, en zet onderweg de mooiste vrouwen, de maffia en de rest van de wereld op zijn kop. Carrey op z'n best.

Nu verkrijgbaar op Video CD.

PolyGram Video

JIM CARREY

Philipscdi.com

The Naked Gun 33 1/3

Frank Drebin als huisman?

Het begint al bij de naam van deze film. Probeer die maar eens uit te spreken in het Engels. Zonder te stotteren en zonder te lachen. Lukt niet. Bij de derde editie van de Naked Gun staat geschreven *The Final Insult*. Wat zouden ze daar nou mee bedoelen? Kijk, daar hou ik nou van. Een titel die nergens op slaat en toch de lading dekt. Leslie Nielsen is wederom in vorm als Frank Drebin.

Morgen is alles weer goed.

Drebin is inmiddels vertrokken bij Police Squad. Zijn vrouw, gespeeld door Priscilla Presley, verlangt alleen een beetje aandacht voor zichzelf en daarbij de nodige kinderen. Zelfs de rechter bij wie ze haar cliënten verdedigt heeft een kleintje op haar schoot, dus waarom zij niet? Frank heeft een zeer geregeld leven opgebouwd als huisman, en heeft nu wat meer tijd om op de plastic overtrekken van de fauteuils oude herinneringen op te halen. Totdat zijn oude makkers, waaronder Nordberg, binnenkomen en dan begint de narigheid natuurlijk weer.

Het veldwerk

Ze hebben hem hard nodig bij een under cover-operatie. Frank heeft net met de huwelijkschirurg afgesproken dat hij Jane weer eens zou vergasten op een heerlijk romantisch avondje, maar hij kan de verleiding van het veldwerk niet weerstaan. Wanneer hij terugkomt, merkt Jane meteen wat er aan de hand is. Frank probeert het nog te verdoezelen onder het mom van een relatie met een andere vrouw, maar daar trapt Jane natuurlijk niet in.

Hoge grapsnelheid

Er zijn ook mensen die om de humor van Abraham en Zucker, de producenten van de Naked Gun-films, absoluut niet kunnen lachen. De grappen zijn stuk voor stuk ontzettend plat en vaak een parodie op films die niet iedereen kent. Ook zitten de grappen heel vaak verbor-

gen in kleine details op de achtergrond, of gaan ze verloren in de ongelooflijke snelheid van de film. En ja, dan wil de humor ervan je nog wel eens ontgaan. Tja, da's jammer dan. Mensen met een scherp oog en een scherp gehoor liggen keer op keer onder hun stoel van het lachen.

Grote acteurs

De Naked Gun-films staan hoog aangeschreven in Hollywood. Het is voor de producers een kleine moeite om grote acteurs te vinden voor een miniatuur bijrolletje. Kijk maar naar Raquel Welch, Olympia Dukakis, James Earl Jones en ga zo maar door. Je moet overigens wel heel goed kijken om te zien dat president Clinton en de Paus door acteurs worden gespeeld! Nordberg wordt overigens gespeeld door OJ Simpson, wiens rollen intussen niet meer altijd boven iedere twijfel verheven zijn. Je ontdekt telkens weer iets nieuws in de film en daar kun je nu lekker de tijd voor nemen op Video CD. (RH)

The Naked Gun 33 1/3
Nederlands ondertiteld
f 59,95 Bfr. 1199
Philips Media

CD-i PROF

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit

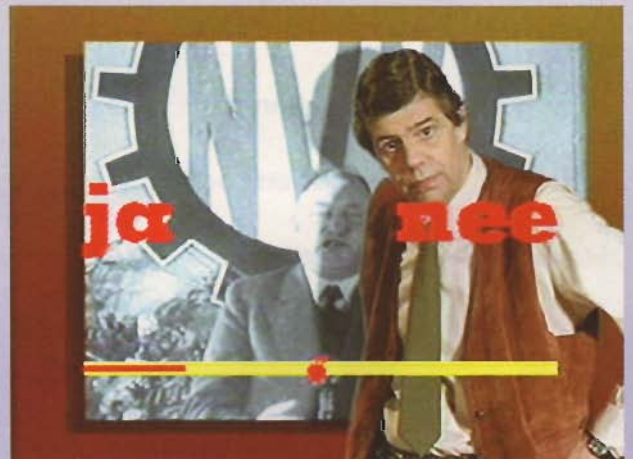

Gewetensvragen

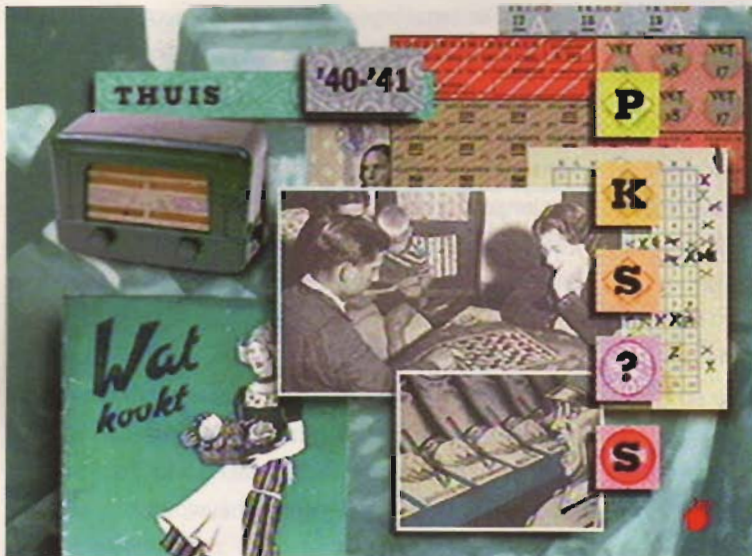
Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Om die reden heeft het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon een CD-i-spel laten maken waarin deze oorlog centraal staat: Gewetensvragen. Met dit spel wil het museum jongeren tussen de 12 en 14 jaar bewust maken van de oorzaken en gevolgen van beslissingen in een oorlogssituatie. Gewetensvragen gaat echter niet alleen over de periode 1940-1945. Ook nu worden er op talloze plaatsen in de wereld oorlogen uitgevochten. De situaties die in het spel uitgebeeld worden en de gewetensvragen die gesteld worden zijn dus nog steeds actueel - spijtig genoeg.

Achteraf veroordelen

Achteraf is het altijd heel makkelijk om mensen te veroordelen. Je hebt een duidelijk overzicht van de voorbije situatie en het is meestal vrij eenvoudig te zien wat 'goed' en wat 'fout' is. Of dat onderscheid ook zo duidelijk was toen die mensen midden in die situatie zaten is echter de vraag. Ook is het twijfelachtig of ze de gevolgen van hun keuzes wel konden overzien; tenslotte kan niemand in de toekomst kijken. Moet je breken met een familielid dat lid is geworden van de NSB? Steunt iemand die een persoonsbewijs invult het fascisme? Het is erg gemakkelijk om deze vragen met 'ja' te beantwoorden. Maar als dat familielid nou eens iemand is waarmee je altijd goed hebt kunnen opschieten? En als het niet invullen van dat persoonsbewijs nu eens betekent dat jij en je gezin niet meer te eten zullen hebben? Heb je je oordeel dan nog zo snel klaar?

Om het antwoord op zulke vragen te vinden zul je naar Overloon moeten, om daar aan de hand van Gewetensvragen te ontdekken wat jij in oorlogsomstandigheden gedaan zou hebben. Het spel staat op CD-i en draait op een informatiezuil waarvan een CD-i-speler uiteraard het hart vormt. Het beeld wordt getoond op een televisietoestel, het geluid komt over een koptelefoon. Voor dit laatste is gekozen omwille van de privacy. Je geeft tenslotte veel van jezelf bloot als je alle keuzes eerlijk maakt, en niet iedereen zal dat willen doen als de vragen en antwoorden luid en duidelijk door een museumzaal schallen.

Confronterend

Gewetensvragen is bijzonder confronterend opgezet. Door middel van teksten, foto's en videobeelden wordt er een bepaalde situatie uit de Tweede Wereldoorlog geschetst. Daarna stapt acteur Joost Prinssen (bekend van o.a. de Stratemaker-op-zee Show) in beeld, kijkt je via de camera recht in je gezicht en vraagt je of jij in die situatie wel of niet op een bepaalde manier gehandeld zou hebben. Een ontwijkend antwoord is niet mogelijk; binnen één minuut moet je 'ja' of 'nee' geantwoord hebben. Een heel directe confrontatie dus, temeer daar Prinssen ongezouten commentaar geeft op de gemaakte keuze.

Afhankelijk van je antwoord kom je vervolgens in een nieuwe situatie terecht, waarna je wederom hetzelfde proces moet doorlopen. Op die manier verplaatst je je steeds verder voorwaarts door de tijd, de oorlog neemt in hevigheid toe en de gevolgen van je beslissingen worden steeds duidelijker. Als je de verzetsheld hebt uitgehangen zul je waarschijnlijk moeten onderduiken op het platteland, alleen maar om daar weer met nieuwe problemen geconfronteerd te worden. Als je daarentegen gedaan hebt wat de Duitsers gevraagd hebben, zul je in de stad kunnen blijven, maar zul je met je geweten in het reine moeten komen.

Het zal duidelijk zijn dat dit een spel is dat je niet even een half uurtje speelt; het is zo indringend dat het je van binnen flink raakt. Dagen later loop je nog over bepaalde dingen na te denken.

Tijdvakken

De basis van het programma wordt gevormd door de tijdslijn 1940-1945, die is onderverdeeld in drie tijdvakken. In elk tijdvak krijg je situaties gepresenteerd waarop je moet reageren. Die situaties hebben betrekking op vier werelden: platteland, thuis, stad en kantoor. Die werelden zijn als collages in beeld gebracht. Geen foto-realistische afbeeldingen, maar samengestelde beelden die de sfeer van die tijd overbrengen. In die werelden zijn knoppen aanwezig die naar informatie over het betreffende tijdvak leiden. In iedere wereld word je geconfronteerd met een aantal gewetensvragen. Actieve spelers kunnen extra gewetensvragen opsporen.

Gewetensvragen is geproduceerd door Harlon Corporate Communicatie, Utrecht, tel. 030-300995. Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum, Overloon, tel. 01781-41820.

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

$$E = \frac{F \times L^3}{48 \times f \times I}$$

F = kracht
L = lengte van de staaf
f = doorbuiging
I = kwadratisch oppervlaktemoment van de staaf

Materialen interactief

Wie weet er zo uit het blote hoofd op te lepelen dat je een kantpers nodig hebt om te kunnen persbuigen? Of dat je moet centrifugaalgieten om naadloze, roestvrij stalen buizen te maken? En als je dat al weet, weet je dan wat die processen precies inhouden?

Ik denk dat er maar weinig mensen zijn die zulke vakken- nis paraat hebben. Maar dankzij nieuwe media als CD-i hoeft dat ook niet. CD-i biedt niet alleen de mogelijkheid om tekst en afbeeldingen op te slaan, maar ook video- filmpjes en gesproken commentaar. Voor wat betreft het tonen van processen is een CD-i dus heel wat effectiever dan bijvoorbeeld een boek. Bovendien kan de opgesla- gen informatie gekoppeld worden aan verschillende zoek sleutels, zodat de inhoud van de CD-i voor verschil- lende doeleinden gebruikt kan worden. Ook is een CD-i interactief, waardoor mensen met een verschillend ken- nisniveau ieder op hun eigen manier met één en dezelfde disc kunnen werken. Koppel dat aan de lage prijs en de hoge bedrijfszekerheid van de CD-i-speler en het is duide- lijk waarom CD-i steeds vaker ingezet wordt bij cursussen.

Voor technische opleidingen

Eén van de instellingen die dat enthousiast en vakkundig doet is het CIBB (Centrum Innovatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven), dat tot nu toe drie interactieve vakcursus- sen geproduceerd heeft: Effectief Communiceren, Houdings- en Bewegingsanalyse voor Verpleging en Verzorging, en Materialen Interactief. Aan de eerste twee titels is in deze rubriek al eens aandacht besteed, maar Materialen Interactief is tot op heden onbesproken gebleven. Het feit dat het programma onlangs bekroond is vormt echter een mooie aanleiding om het de revue te laten passeren.

Materialen Interactief richt zich op de cursisten van alle technische opleidingen in het MBO (Middelbaar Beroeps Onderwijs), met name Werktuigbouw. Binnen het BBO (Beroeps Begeleidend Onderwijs) zijn dat nog Metaal, Installatietechniek, Procestechneek en Autotechniek. Het programma biedt een globaal overzicht van het vakge- bied en leert cursisten de belangrijkste overwegingen bij de materiaalkeuze kennen. Het introduceert de materi- aaleigenschappen en geeft inzicht in de structuur van materialen en de uitwerking daarvan in toepassingen. Tenslotte laat het zien hoe materialen gebruikt worden en wat de consequenties daarvan zijn voor het milieu. Het programma komt dan ook het best tot zijn recht in de vakken Materiaalkunde en Technologie.

Vraagbaak

De CD-i bevat 180 audiovisuels (foto's, video's, animaties en tekeningen) die bij elkaar 3,5 uur duren. Iets meer dan 100 daarvan gaan over materialen (ferrometaal, non fer- rometaal, kunststof, technisch keramiek en - uitsluitend ter vergelijking - hout en glas), 55 over technieken (vor- men, omvormen, scheiden, verbinden en afwerken) en 20 over materiaalbeproevingen. Daarnaast is er van 999 materialen een beschrijving opgenomen, met per

beschrijving zo'n 40 materiaaleigenschappen.

Het is de bedoeling dat het programma gebruikt wordt als Point of Information; een vraagbaak die tijdens de duur van de hele cursus ter beschikking staat van de cursisten. Afhankelijk van de opdracht van de docent zullen zij het programma steeds zo'n 5 tot 30 minuten achter elkaar gebruiken. Overigens bestaat Materialen Interactief niet alleen uit een CD-i. Er is ook begeleidend materiaal voor de docenten en er zijn werkkaarten voor de cursisten.

Eigen tempo en niveau

Bij de productie van Materialen Interactief zijn meerdere bedrijven en instellingen betrokken geweest. Het programma kwam tot stand op verzoek van een aantal scholen voor beroepsonderwijs. Ontwikkeling en productie vonden vervolgens plaats onder leiding van het CIBB en de PTHN, de Pedagogisch Technische Hogeschool Nederland. Het programma werd positief beoordeeld door de onderwijscommissie van het FIMMBO, het Fonds Interactieve Multimediaproducties Beroepsopleidingen. De verkoop tenslotte wordt verzorgd door Uitgeverij Malmberg en Philips Media.

In deze rubriek heb ik ondertussen al heel wat CD-i's zoals Materialen Interactief besproken, en naar mijn idee vormen ze het meest ideale instructiemiddel dat op dit moment voor handen is. Je kunt je eigen niveau kiezen, je eigen tempo, en de leerstof zo vaak bekijken als je wilt, zonder dat er leraren of medeleerlingen geïrriteerd raken. Ik zou dan ook bijna weer terug naar school willen...

CIBB, Den Bosch, 073-124011

FIMMBO, Den Bosch, 073-124011

CD-i-Award voor Materialen Interactief

Materialen Interactief heeft onlangs de Philips CD-i-Award in de categorie Education and Reference gekregen. Een onafhankelijke jury vond deze productie 'overall best'. De bekroning en de uitreiking van de Award vond plaats tijdens de Nederlandse Filmdagen op 26 september j.l. Het juryrapport was lovend met onder andere de opmerkingen:

- de CD-i is niets minder dan een compleet technisch vademecum op het gebied van de metallurgie en kunststoftechnologie
- de interactiviteit is zo goed vormgegeven dat er snel verbanden gelegd kunnen worden
- de overzichten en tabellen bevatten een grote hoeveelheid relevante gegevens
- de CD-i kan goed ingepast worden op de werkplek en in het instructielokaal.

Wat is het CIBB?

Het CIBB (Centrum Innovatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) is een erkend expertisecentrum voor het beroepsonderwijs. Het helpt zijn relaties bij het steeds opnieuw aanpassen van hun opleidingen aan de veranderende eisen van de tijd. Tot de vaste klanten behoren o.a. landelijke organen voor het beroepsonderwijs, colleges voor Cursorisch en Middelbaar Beroepsonderwijs, branche-organisaties, bedrijven, de arbeidsvoorziening en nationale en internationale overheden en instellingen.

Om de verschillende doelstellingen optimaal te kunnen realiseren is het CIBB onderverdeeld in een aantal aparte secties, zoals Onderzoek & Advies, Internationaal, Regionale Opleidingen, Branches & Bedrijven, Opleiden met Technologie, en Landelijke Organen Beroepsonderwijs.

Wat is het FIMMBO?

Het FIMMBO (Fonds Interactieve Multimediaproducties Beroepsopleidingen) is een investeringsfonds van scholen, bedrijfsleven en derden. Het is een initiatief van het CIBB (Centrum Innovatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven), de scholen voor beroepsonderwijs verenigd in het Consortium voor Innovatie in het Beroepsonderwijs en de Volwasseneneducatie, VNU's educatieve uitgeverij Malmberg, Philips Media Benelux en de stichting Teleac. De opzet van het fonds is om ontwikkelingskapitaal ter beschikking te stellen voor het realiseren van nieuwe, interactieve manieren van onderwijs.

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

büch Globaal

De laatste keer op reis door Nieuw-Zeeland – tijdens al die eindeloze autoritten – hoorde ik op de radio maar steeds de Ierse popgroep The Cranberries. De zangeres van deze groep, Dolores O'Riordan, gaat door voor een ongelooflijk krenge, maar ze kan heel mooi, klaaglijk zingen. De muziek van The Cranberries werkte wonderwel tijdens die eindeloze autotochten, maar toen ik later in Singapore een meiden-groepje enkele nummers van de Ierse formatie feilloos na hoorde zingen, realiseerde ik mij dat O'Riordans teksten eigenlijk onbeschrijflijk pathetisch, lichtelijk hysterisch en sentimenteel zijn. Thuis draai ik The Cranberries niet zoveel omdat 'automuziek' nu eenmaal automuziek moet blijven. 'Verliefdeidsmuziek' moet immers voor altijd verliefdeidsmuziek blijven en 'crematiesound' behoort ook niet buiten het crematorium ten gehore te worden gebracht. Een voorbeeld: 'Angie' van The Rolling Stones is muziek voor verliefden en buiten het kader van liefde & verliefdeid blijkt het liedje opeens een draak van een song te zijn.

Goed; ik heb dus wel iets met The Cranberries – al is het ver over de grens – en daarom kocht ik van deze groep 'Doors and Windows', een waarachtig multimediaal/multifunctioneel schijfje. Ik citeer van het hoesje van deze Philips-

Automuziek

schijf: 'CD Audio, Windows, Macintosh, CD-i, Digital Video'. Ziedaar! Eindelijk een op vele manieren te gebruiken en af te spelen CD! Zou het nu eindelijk afgelopen zijn met al die verschillende systemen, die met uiterlijk allemaal precies dezelfde schijfjes werken, maar die onderling niet compatible, uitwisselbaar en afspeelbaar zijn? Ik heb 'Doors and Windows' geprobeerd op mijn CD-speler (sporen 2 tot en met 6 zijn gewone soundtracks, zij het dat ze unieke versies van bekende nummers bevatten) en dat werkte perfect. Verder heb ik beeld en geluid afgespeeld op mijn CD-i annex CD

Video-speler en op mijn homecomputers (Windows en Macintosh) en het was allemaal even mooi, goed van kwaliteit, spannend en interessant.

De multifunctionele CD-ROM met beeld en muziek van The Cranberries is voor mij persoonlijk een doorbraak, omdat het de eerste door mij aangeschafte CD-ROM is die ik op al mijn systemen kan afspelen en gebruiken. Ik hoop uiteraard dat het ook een wezenlijke doorbraak zal betekenen voor de hele CD- en CD-ROM-markt, want zo moeten de verzinders en ontwerpers van al dat multimediale vernuft en geluid het natuurlijk bedoeld hebben: dat we overal en altijd alles met en door elkaar zouden kunnen gebruiken!

Blijft de vraag hoe het op dit moment gesteld is met mijn liefde en/of bewondering voor The Cranberries. Ach, laat ik zeggen: muziek is om naar te luisteren en ik ben misschien een beetje te oud geworden voor allerlei triviale informatie over popartiesten (wat eten ze graag, wanneer bedienden ze voor het eerst een gitaar?), maar ik ben ondanks dat dolblij met dat multifunctionele CD-rommetje van en over die Ierse popband. Het bewijs is immers geleverd dat standaardisatie mogelijk is en dat gemak de mens kan en mag dienen. Dankjewel oom Philips!

Boudewijn Büch

P I N K F L O Y D

p · u · l · s · e

NU OP VIDEOCD

Eindelijk is de megaseller Pink Floyd 'Pulse' op VideoCD te verkrijgen. Deze 2½ uur durende registratie van het Floyd concert op Earls Court in London bevat o.a. de voor het eerst te verkrijgen gehele uitvoering van 'Dark Side Of The Moon'. In het totaal waren meer dan 225.000 mensen aanwezig op één van de 14 Earls Court concerten.

SHINE ON YOU
CRAZY DIAMOND
LEARNING TO FLY
HIGH HOPES
TAKE IT BACK
COMING BACK TO LIFE
SORROW
KEEP TALKING
ANOTHER BRICK IN
THE WALL
ONE OF THESE DAYS
SPEAK TO ME
BREATHE

ON THE RUN
TIME
BREATHE (REPRISE)
THE GREAT GIG IN THE SKY
MONEY
US & THEM
ANY COLOUR YOU LIKE
BRAIN DAMAGE
ECLIPSE
WISH YOU WERE HERE
COMFORTABLY NUMB
RUN LIKE HELL

VIDEOCD

Meer informatie over Pink Floyd op internet bij emi on line: <http://www.riv.nl/emi>

Philips .com

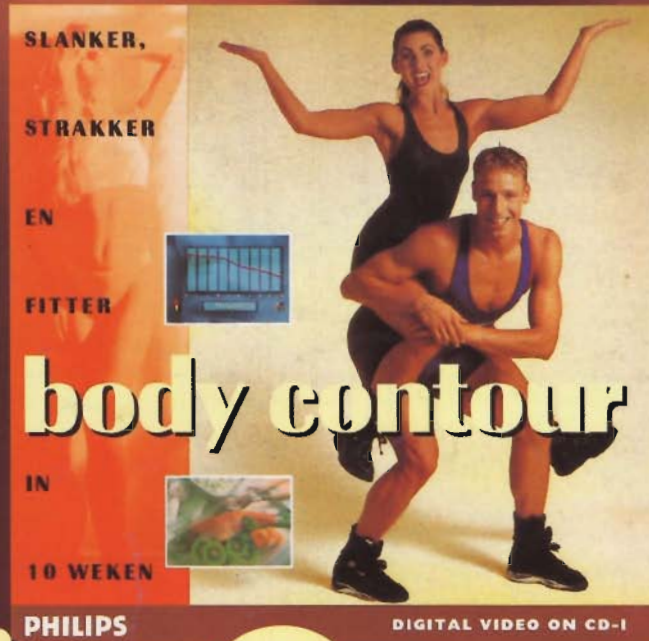

Gebaseerd op het officiële Body Contour workout-programma

Individueel trainingsprogramma en dieet op basis van persoonsgegevens over gewicht en conditie

Twee discs in dubbelbox-verpakking

Vijf trainingsniveaus

Steps, aerobics en andere oefeningen

Tien weken lang wisselende oefeningen per niveau

Totaal 210 menu suggesties

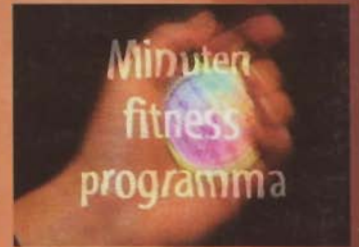
Body Contour kan gevolgd worden bij 200 officiële Body Trend Fitnesscentra

Body Contour®

In tien weken fitter,
strakker, slanker

Een compleet Nederlandstalig slankheids/fitnessprogramma op CD-i

f 119,95
Bfr. 2199

Philipscdi.com

PHILIPS